

ΠΟΛΙΧΝΙΑΤΙΚΟΣ Λόγος

ΔΙΑΝΕΜΕΤΑΙ
ΣΤΑ ΜΕΛΗ

ΠΟΛΙΧΝΙΤΟΣ

ΤΡΙΜΗΝΙΑΙΟ ΔΕΛΤΙΟ ΠΟΥ ΕΚΔΙΔΕΙ ΤΟ Δ.Σ. ΤΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ «Ο ΠΟΛΙΧΝΙΤΟΣ ΛΕΣΒΟΥ» • ΜΑΥΡΟΜΙΧΑΛΗ 147, 114 72 ΑΘΗΝΑ

ΕΛΛΗΝΙΚΟ
ΚΑΛΩΣ
01-4558

ΤΕΥΧΟΣ 143 • ΙΟΥΛΙΟΣ-ΑΥΓΟΥΣΤΟΣ-ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΣ 2015

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΕΙΣ ΤΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ ΜΑΣ

ΘΕΑΤΡΙΚΗ ΠΑΡΑΣΤΑΣΗ

➤ Στις **15 Νοεμβρίου**, ημέρα Κυριακή και ώρα **6.30 μ.μ.**

στο Δημοτικό Θέατρο Δήμου Καλλιθέας, η θεατρική ομάδα του Συλλόγου μας θα παρουσιάσει το έργο «Η Επίσκεψη», βασισμένο στο ομώνυμο έργο του Φρίντριχ Ντύρενματ, σε σκηνοθεσία Γ. Αδαμαντίδη. Η παρουσία σας θα μας τιμήσει και θα ενισχύσει τον Σύλλογό μας.

ΧΡΙΣΤΟΥΓΕΝΝΙΑΤΙΚΗ ΓΙΟΡΤΗ

➤ Στις **13 Δεκεμβρίου**, ημέρα Κυριακή και ώρα **11:00 π.μ.**

σας προσκαλούμε στην Χριστουγεννιάτικη γιορτή μας, που θα γίνει στην αίθουσα του Συλλόγου μας. Πάρτε το φαγητό σας κι ελάτε να γιορτάσουμε όλοι μαζί!

□ Παράλληλα, θα έχουμε μικρή ομιλία για την άνοια και το Αλτσχάιμερ, της συγχωριανής μας ιατρού-νευρολόγου και Χρυσοθέας Ζαρούλη.

ΑΝΘΡΩΠΙΣΤΙΚΗ ΒΟΗΘΕΙΑ

➤ Ο Σύλλογός μας προκειμένου να συμβάλει στην κατάσταση που επικρατεί στο νησί μας με την συνεχή ροή των προσφύγων, αποφάσισε να συγκεντρώσει ρούχα και είδη πρώτης ανάγκης (συμπυκνωμένο γάλα, παιδικές πάνες) προκειμένου να τα διαθέσει στους πρόσφυγες.

Όποιος επιθυμεί να δώσει κάτι από τα παραπάνω είδη, μπορεί να τα φέρνει κάθε Δευτέρα 7-9 μ.μ. τον Νοέμβρη και Δεκέμβρη, στα γραφεία του Συλλόγου (Μαυρομιχάλη 147, α' όροφος).

Για οποιαδήποτε πληροφορία επικοινωνήστε με τον Πρόεδρο και την Αντιπρόεδρο του Δ.Σ.

Το Δ.Σ.

Επίσκεψη στον Δήμαρχο

Το πρώτο ιοήμερο του Αυγούστου επισκεφθήκαμε μαζί με το Τοπικό Συμβούλιο του Δήμου, τον Δήμαρχο Λέσβου στον οποίο αναφέραμε τα πάμπολλα προβλήματα που υπάρχουν στην περιφέρειά μας. Τον ρωτήσαμε εάν μπορεί και είναι διατεθειμένος να βοηθήσει τον ξεχασμένο τόπο μας. Εδειξε κατανόηση, παραδέχτηκε τα προβλήματα και μας ζήτησε πίστωση χρόνου. Μας εξήγησε ότι θα έχουμε εξελίξεις διότι έχει προγραμματίσει κάποια έργα στην περιφέρειά μας, όπως την αποδέσμευση των Θερμών Λουτρών από τον Δήμο, το ερειπωμένο σπίτι του Καλιά Μπέη στη Σκάλα σε κάποιο πρόγραμμα του ΕΣΠΑ, την ανακαίνιση, επισκευή και τοποθέτηση χλοοτάπητα του Γηπέδου.

Με παρέμβαση και προτροπή του Συλλόγου μας δέχτηκε άμεσα να τοποθετηθούν δυο (2) καμπίνες λουομένων στη Σκάλα. Επειδή όμως ήταν τέλος καλοκαιριού, τις πήγαν στις αποθήκες ώστε το επόμενο καλοκαίρι να τοποθετηθούν.

Ευελπιστούμε και θέλουμε να πιστεύουμε ότι με τη δική μας πίεση και προσπάθεια θα βάλουμε νερό στο αυλάκι ώστε να γίνουν κάποια έργα στην περιφέρειά μας.

Ο χρόνος θα δείξει...

Το Δ.Σ.

Καλοκαιρινές Δραστηριότητες του Συλλόγου μας στο χωριό

Θα θέλαμε να ευχαριστήσουμε τους συγχωριανούς μας που με τις συνδρομές τους στήριξαν τον Σύλλογό μας παρά τις οικονομικές δυσκολίες που υπήρξαν την περίοδο αυτή. Και λέμε δυσκολίες διότι αυτό το καλοκαίρι αλλιώς το περιμέναμε κι αλλιώς μας βρήκε. Προσπαθήσαμε να βοηθήσουμε στο μέτρο του δυνατού για την επίλυση των προβλημάτων που υπάρχουν στο χωριό μας.

* Συγκεκριμένα για το Νεκροταφείο. ΕΠΙΤΕΛΟΥΣ!!! Μετά από πίεση και πολλές προσπάθειες άρχισε τέλος Αυγούστου ο καθαρισμός του καθώς και το χτίσιμο του τοίχου με πέτρα, στο πίσω αριστερό σημείο. Αυτό το σημείο είχε υποχωρήσει και έμενε ανοιχτό, ξέφραγο στην κυριολεξία επί 3 χρόνια. Χτίστηκε ο τοίχος, μπήκε πόρτα μεταλλική, διφυλλη, με πέτρινες κολώνες αριστερά και δεξιά. Την πόρτα διέθεσε ο Πρόεδρος του Τοπικού Συμβουλίου **Στρατής Ρουκουνιώτης**, στη μνήμη της αδελφής του **Παναγιώτας**.

Μετά το οστεοφυλάκιο, ο πέτρινος τοίχος, για 4 περίπου μέτρα, είχε υποχωρήσει και ήταν φουσκωμένος, έτοιμος να πέσει. Τον έχτισαν κι αυτόν. Η καθαριότητα του χώρου έγινε νωρίτερα και διήρκεσε δυο μέρες. Μπήκαν 6-7 άτομα με εργαλεία και μηχανήματα του Δήμου και καθάρισαν μεταφέροντας τα μπάζα και τα σκουπίδια μακριά από το χώρο. Έτσι αυτό το έργο έφτασε σ' ένα αρκετά καλό αποτέλεσμα, το οποίο όμως στη συνέχεια εξαρτάται από εμάς εάν θα παραμείνει καθαρό. Διότι όταν υπάρχουν κάδοι απορριμμάτων και πετάμε τα διάφορα αντικείμενα έξω από αυτούς, είτε από συνήθεια είτε από αδιαφορία... λυπάμαι, αλλά είμαστε άξιοι της τύχης μας.

Εύχομαι να διατηρήσουμε αυτόν τον χώρο καθαρό γιατί είναι στο χέρι μας και το οφείλουμε στους προγόνους μας.

Είμαστε υποχρεωμένοι να εκφράσουμε τις ευχαριστίες μας στους ανώνυμους συγχωριανούς μας που με την οικονομική ενί-

Το Νεκροταφείο πριν την επίσκεψη.

Το Νεκροταφείο μετά την επίσκεψη.

σχυσή τους συνέβαλαν στην πραγματοποίηση αυτού του έργου.

* Κάτι άλλο που είδαμε στην διάρκεια του καλοκαιριού ήταν το χαλασμένο πλακόστρωτο, ειδικά στο κομμάτι από τις καφετέριες, Κυβέλια, Ψαράδικα έως τον Συνεταιρισμό Γυναϊκών. Το πρόβλημα δυσκόλευε το περπάτημα, ειδικότερα των ηλικιωμένων, διότι ο δρόμος είχε κενά, τρύπες, έλειπαν οι πέτρες - οι λεγόμενοι μπαβέδες. Είχαμε ατυχήματα. Επιστημάναμε το πρόβλημα στον Δήμο και συμφωνήσαμε να πληρώσουμε τις πέτρες που έλειπαν στο πλακόστρωτο.

Τελικά όμως ο Δήμος επωμίστηκε όλη τη δαπάνη και ο ρόλος μας περιορίστηκε στην ηθική υποστήριξη.

* Άλλη μια κοινωνική δωρεά έγινε στον Άγιο Γιάννη στη Σκάλα. Ακούσαμε τον παπα-Μιχάλη ότι υπήρχε κάποιο χρεωστικό ποσό για το τέμπλο του ναού, απλήρωτο. Έγινε από εμάς η δωρεά αυτή. Σύμπτωση; Έγινε την παραμονή της εορτής του αγίου 28/8. Σε συνεννόηση και συνεργασία με άλλους Συλλόγους του χωριού μας, αποφασίσαμε να δώσουμε χείρα βοηθείας στο Κέντρο Υγείας. Αυτό θα είναι ένα ποσόν από όλους τους Συλλόγους. Εμείς αποφασίσαμε να συμμετέχουμε στην ενίσχυση αυτή με υγειονομικό υλικό. Το αγοράσαμε από τον τόπο μας ώστε τα χρήματα να μείνουν εδώ.

Έχουμε όλη την καλή θέληση και διάθεση και είμαστε πάντοτε ανοιχτοί για κάθε συζήτηση, δεχόμενοι οποιαδήποτε συμβουλή, γνώμη, υπόδειξη από τους συγχωριανούς μας. Γι' αυτό θέλουμε κι εσείς να αγκαλιάσετε τον Σύλλογο, να είμαστε μονιασμένοι και να είστε σίγουροι πως θα βγούμε κερδισμένοι.

Καλό χειμώνα!

ΤΟ Δ.Σ.

Καλοκαίρι 2015- Πολιχνίτος

✓ **19/6/15. Συμμετοχή χορευτικού του Συλλόγου** με τον Σύλλογο «Βριλησός» στα Βριλήσσια.

✓ **11/7/15. Διοργάνωση Ποδηλατικών Αγώνων** στα Βατερρά από τον Επιμορφωτικό Σύλλογο Πολιχνίτου.

✓ **17-19/7/15. 3ήμερο Φεστιβάλ Πολιτισμού και Αθλητισμού**, στο οποίο παρευρέθηκαν και παρουσίασαν τις εκδηλώσεις η Άννα Βερούλη - παγκόσμια πρωταθλήτρια Ακοντισμού

και ο σύζυγός της Νίκος Μιχαλόπουλος, συγγραφέας-εκπαιδευτικός και αθλητής. Ήταν κάτι διαφορετικό και πρωτόγνωρο για τους κατοίκους του χωριού μας, καθώς μικροί και μεγάλοι διασκέδασαν με τις εκδηλώσεις. Είχε μεγάλη συμμετοχή στους αγώνες, όπου υπήρχε ενθουσιασμός, ζωντάνια και δράση. Ακόμη ιδιαίτερο που είδαν, μίλησαν και γνώρισαν από κοντά την Άννα Βερούλη, η οποία τους κέρδισε όλους με την απλότητα, ευγένεια, καλοσύνη και σεβασμό.

✓ **8/8/15. Τράτα** - Πραγματοποιήθηκε στην Σκάλα Πολιχνίτου η καθιερωμένη γιορτή της Τράτας, όπου διασκέδασαν τον κόσμο το Χορευτικό του συλλόγου μας σε συνεργασία με τον «Μπάλο», σκορπίζοντας κέφι και χαρά στον κόσμο. Στη γιορτή παρέστη ο Δήμαρχος **Σπύρος Γαληνός** και ο

αντιδήμαρχος **Δημήτρης Αλεξίου** μαζί με το Τοπικό Συμβούλιο.

✓ **9-16/8/15. Έκθεση ντόπιων καλλιτεχνών Πολιχνίτου.** Η έκθεση περιλάμβανε χειροποίητες κατασκευές με υλικά της γης και της θάλασσας, όπως μπιζού -ντεκουπάς- Αγιογραφίες - κεριά, ζωγραφική και παραδοσιακές στολές. Στην έκθεση συμμετείχαν: Θεοδωρέλλη Μαρία, Καζάνη Μαρία, Κουτσιούμπα-Σαντή Δήμητρα, Παπάζογλου Βούλα, Σιγεώρη Μυρσίνη, Τσιτσάνου Ναταλία, Φώτα Μυρσίνη, Πανσεληνά Κατερίνα, Αχειμάστου Φανή.

ΚΟΙΝΩΝΙΚΑ

ΓΕΝΝΗΣΕΙΣ

• Σάββας Θεόδωρος και Εύη Δρίβα, αγόρι, 16/9/2015
• Καραβατάκης Στρατής και Σαντή Μαρία του Ιωάν., αγόρι, 26/8/2015
• Αντώνης Χατζηλάμπρος και Στέλλα Σιώλου, αγόρι, 18/9/2015
• Βασίλης Μουτσάι - Ρούλα Παπαϊκολάου, κορίτσι, 18/10/2015
Να τους ζήσουν καλότχα!

ΓΑΜΟΣ

• Κουτσούρος Ευάγγελος του Παναγιώτη και Βαρουτέλλη Ευαγγελία του Ευστρατίου, 3/9/2015

ΓΑΜΟΣ & ΒΑΦΤΙΣΗ

• Στις 4/7/2015 παντρεύτηκαν οι Κατρακάζας Ευστράτιος και Σπυριδάκου Ελένη. Μετά το μυστήριο βάφτισαν και το αγοράκι τους και το έδωσαν το όνομα Ταξιάρχης.
• Στις 27/9/2015 παντρεύτηκαν οι Μπακάλης Γεώργιος και Καμπουρή-Χατζηπαναγιώτη Δέσποινα. Παράλληλα βάφτισαν και το αγοράκι τους και το έδωσαν το όνομα Κωνσταντίνος.

ΒΑΦΤΙΣΗ

• Οι Τσαγκαρούδης Δημήτριος και Κατρακάζα Κατερίνα Βάφτισαν το αγοράκι τους και το έδωσαν το όνομα Ιωάννης. Να τους ζήσει.
• Οι Παναγιώτης Αθανασίου και η Γεωργία Κουμάνια Βάφτισαν την κόρη τους στον Άγιο Γεώργιο Πολιχνίτου, στις 18/10/2015 και της έδωσαν το όνομα Ευμορφία-Μαρία.

ΑΥΤΟΙ ΠΟΥ ΕΦΥΓΑΝ

• Συκάς Θεόδωρος του Χρήστου, 29/7/2015
• Σπακουρής Παναγιώτης του Βασιλείου, 26/6/2015
• Θεοδωρή Αικατερίνη, χήρα Γεωργίου, 26/6/2015
• Χατζηελευθερίου Παναγιώτης του Ευστρατίου, 27/6/2015
• Λαμπούση Μυρσίνη, χήρα Παναγιώτη, 18/7/2015
• Πατατούκου Αγγέλα, χήρα Σπυριδωνος, 26/7/2015
• Συκά Μαρία, χήρα Γεωργίου, 1/8/2015
• Καλαμάκη Μαρία, χήρα Σταματίου, 11/8/2015
• Κάναρς Μιχαήλ του Ευστρατίου, 14/8/2015
• Συκάς Παναγιώτης του Ευστρατίου, 15/8/2015
• Σταυρινού Μαρία του Γεωργίου, σύζυγος Παναγ., 14/8/2015
• Καβαλικά Χαρίκλεια, χήρα Ευστρατίου, 1/9/2015
• Ζουμπούλη Αμαλία, χήρα Ελευθερίου, 3/9/2015
• Μοιρασγεντή Μεταξία, χήρα Βασιλείου, 4/9/2015
• Τζάνος Ευάγγελος του Μιχαήλ, 7/9/2015
• Καζάνη Μαρία του Παναγ., 18/9/2015
• Αδαλή Αγγέλα, 27/10/2015
• Πανσεληνάς Ευστράτιος, 26/10/2015
• Πελέκου-Παπαγιαννέλλη Βιργινία, 26/10/2015

Αιωνία τους η μνήμη και θερμά συλλυπητήρια στους οικείους τους.

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΤΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ «Ο ΜΠΑΛΟΣ»

Συνεχίζοντας την παρουσία του στα πολιτιστικά δρώμενα του τόπου μας, ο μουσικοχορευτικός Σύλλογος «ο Μπάλος», ξεκίνησε το 2015 κόντοντας την πρωτοχρονιάτικη πίττα του στο τελευταίο δεκαήμερο του Ιανουαρίου. Παρουρέθηκαν όλα τα μέλη του συλλόγου καθώς και πλήθος φίλων συγχωριανών, στους οποίους μοιράστηκαν παραδοσιακά εδέσματα.

Με βάση τον προγραμματισμό του συλλόγου ετοιμάστηκαν και παρουσιάστηκαν την περίοδο της Αποκριάς δυο αποκριάτικες παραστάσεις. Πλήθος κόσμου κατέκλεισε το χώρο του πνευματικού κέντρου Νεότητας του χωριού μας για να διασκεδάσει παρακολουθώντας τα μέλη της θεατρικής μας ομάδας επί το έργον. Το θερμό χειροκρότημα που εισπράξαμε ήταν η αμοιβή όλων μας.

Τα έργα, με σατιρικό περιεχόμενο, έγραψαν, όπως συνήθως, γνωστά μέλη του συλλόγου μας που διαθέ-

τουν το ταλέντο και το μεράκι, προσφέροντας για μια ακόμα φορά στους συγχωριανούς μας, μια εξαιρετική θεατρική παράσταση. Απ' την άλλη, τα καταξιωμένα πια μέλη της θεατρικής μας ομάδας έδωσαν τον καλύτερό εαυτό τους, χαρίζοντας άφθονο γέλιο στους παραβρισκόμενους.

Τη σκυτάλη των πολιτιστικών δραστηριοτήτων του συλλόγου μας, πήρε εν συνεχεία το τμήμα της χορωδίας που με την καθοδήγηση της δασκάλας **Άννας Καλαθά** παρουσίασε αφιέρωμα στο μεγάλο Βασίλη Τσιτσάνη την περίοδο του Πάσχα. Τα τραγούδια ερμήνευσαν με εξαιρετική επιτυχία η χορωδία μας καθώς και η Άννα Καλαθά. Το κοινό που παρακολούθησε την εκδήλωση συμμετείχε σιγοτραγουδώντας τα πολύ γνωστά τραγούδια του μεγάλου συνθέτη μένοντας απολύτως ικανοποιημένο από την όλη παρουσίαση της εκδήλωσης. Τη χορωδία συνόδευε αφιλοκερδώς η εξαιρετική ορχήστρα του **κ. Άλκη Πασπάτη** που στηρίζει ενεργά το σύλλογό μας και για το λόγο αυτό, επιθυμούμε να του εκφράσουμε ιδιαίτερες τις θερμές μας ευχαριστίες.

Στην αρχή του καλοκαιριού τα χορευτικά τμήματα του συλλόγου με την καθοδήγηση των εξαιρετων χοροδιδασκάλων **Τσιτσάνου Λευτέρη** και **Βουλαλά Ελένης** παρουσίασαν με επιτυχία, για μια ακόμα φορά, παραδοσιακούς χορούς

της πατρίδας μας. Χαμόγελα ικανοποίησης σκόρπισαν στους παραβρισκόμενους τόσο οι χορευτικές ικανότητες των μικρών χορευτών του Συλλόγου με το αυθορμητισμό τους, όσο και η άψογη παρουσίαση των χορών από τα τμήματα των ενηλίκων.

Τέλος συμμετείχαμε, πρωτοστατώντας και φέτος, στην καθιερωμένη «γιορτή της Τράτας» μετά και από την ανάθεση της όλης οργάνωσης της εκδήλωσης στο Σύλλογό μας, από το Δήμο Λέσβου. Στην αρχή της εκδήλωσης, που πραγματοποιήθηκε στο χώρο του λιμανιού της Σκάλας Πολιχνίτου, η χορωδία μας τραγούδησε γνωστά μυστηριώδη τραγούδια με ευθύνη της δασκάλας Άννας Καλαθά και στη συνέχεια το χορευτικό τμήμα του Συλλόγου μας και το χορευτικό τμήμα του Συλλόγου Πολιχνιανών Αθήνας, χόρεψαν παραδοσιακούς χορούς της πατρίδας μας. Στην εκδήλωση παρευρέθηκαν τιμώντας μας με την παρουσία τους ο Δήμαρχος Λέσβου **κ. Γαληνός**, ο εντεταλμένος δημοτικός σύμβουλος **κ. Αλεξίου Δημήτρης** καθώς και ο πρόεδρος και τα μέλη του Τοπικού Συμβουλίου της Κοινότητας Πολιχνίτου. Το γλέντι κράτησε μέχρι τις πρωινές ώρες.

Το Δ.Σ του Συλλόγου εκφράζει τις θερμές του ευχαριστίες στα μέλη του συλλόγου και εύχεται υγεία, ευτυχία και δύναμη σε όλους.

Από το Δ.Σ. του Συλλόγου

ΚΑΛΟ ΤΑΞΙΔΙ ΚΑΠΕΤΑΝΙΕ
(Εις μνήμη Θεόδωρου Συκά)

Ήταν ένα δύσκολο καλοκαίρι. Από πολλές απόψεις. Στην οικογένειά μου όμως ζούσαμε το δικό μας δράμα.

Θυμάμαι όταν κατέβηκες από το χωριό ήρθες στο ίδιο σχολείο που πήγαινα κι εγώ και έπρεπε να σε προσέχω. Όχι ότι καλύτερο για μένα. Ήσουν ένα άτακτο και ζωηρό παιδί. Ήσουν όμως ο μόνος αδελφός που είχα και εσύ μέχρι τα δεκατρία σου δεν είχες άλλο αδελφί. Μεγαλώσαμε, αποκτήσαμε τις ίδιες παρτές, τα ίδια γούστα στη μουσική και στα βιβλία.

Στα δεκαέξι σου αποφάσεις να πας στο Ναυτικό. Άλλοι ορίζοντες ανοικτοί. Πολλά χρόνια στα καράβια. Το Αιγαίο το έμαθες καλά. Τέλος, αρχηγός κλιμακίου στην Κάρπαθο - και μετά η αποστράτευση. «Τώρα», είπες, «θα χαίρομαι τη Νυφίδα, θα κάθομαι όσο θέλω». Κάτω από την ελιά καφές, διάβασμα, μουσική, κουβεντούλα. Ίσως και κανένα ταβλάκι με τον Στράτο ή τον Κυρ Γιώργη. Σχεδόν δέκα χρόνια. Και ήρθε το τέλος. Έφυγες ένα απόγευμα του Ιούλη σαν πουλάκι, αφού πέρασες στωικά και με την πειθαρχία του ναυτικού τις δύσκολες ώρες της αρρώστιάς σου.

Η ελιά φέτος αισθάνθηκε μόνη και λύγισε. Όπως και εμείς. Καλό ταξίδι ξάδελφε, αδελφέ, ΚΑΠΕΤΑΝΙΕ.

ΜΑΙΡΗ ΜΟΥΖΑ-ΧΙΩΤΟΥ

ΕΥΧΑΡΙΣΤΗΡΙΟ
Το Δ.Σ. του Συλλόγου αλλά και οι Πολιχνιάτες ευχαριστούν τους συγχωριανούς μας που συνέβαλαν οικονομικά στην επίσκεψή του μνητόχου στο Νεκροταφείο.
Το Δ.Σ.

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ - ΠΑΡΑΚΛΗΣΗ

Για κάθε ευχάριστο ή δυσάρεστο γεγονός δικό σας ή φίλων σας, θα θέλαμε να μας ενημερώνετε, όπως και για αλλαγές ή διαγραφές διευθύνσεων. Αυτά προς αποφυγή παρεξηγήσεων διότι μας διαφεύγουν πολλά. Σας ευχαριστούμε. Το Δ.Σ.

ΤΟ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ ΜΑΣ

ΜΕΛΗ Δ.Σ.	ΤΗΛ.
Μαλλιάκας Τάκης (Πρόεδρος)	2106107760
panosmall@hotmail.com	
Βουλγαρέλλη Πελαγία (Αντ/δρος)	210 9911733
Χιώτου-Μουζά Μαίρη (Γραμμ.)	210 9525363
Σπανός Τάκης (Ειδ. Γραμμ.)	2233080402
panayiotis.spanos@gmail.com	
Θεοδωρή Ειρήνη (Ταμίας)	2106847354
Κεχαγιά Πελαγία (Μέλος)	2108144177
Γιαννέλλης Μιχάλης (Μέλος)	6944744241
Μακρής Τάσος (Μέλος)	210 6719306
Μοιρασγεντής Σεβαστιανός (Μέλος)	6974929802

Για τις προσφορές-συνδρομές σας ο νέος λογαριασμός του Συλλόγου μας
ALPHA BANK - ΚΟΙΝΟΣ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΣ
555-002101-040960

ΖΟΥΡΟΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ & ΥΙΟΣ
ΕΛΑΙΟΧΡΩΜΑΤΙΣΜΟΙ
ΑΝΑΚΑΙΝΙΣΕΙΣ - ΟΙΚΟΔΟΜΙΚΕΣ ΕΡΓΑΣΙΕΣ
Τηλ. 210 9912181
κιν. 6977 293813, 6971 892482

ΤΥΡΟΚΟΜΙΚΑ ΠΡΟΪΟΝΤΑ

ΚΟΥΚΟΥΛΑΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ του ΚΥΡ.

Όλα τα προϊόντα μας παράγονται στο καινούργιο τυροκομείο έναντι Κέντρου Υγείας Πολιχνίτου.
ΕΞΥΠΗΡΕΤΟΥΜΕ ΠΑΡΑΓΓΕΛΙΕΣ ΑΠΟ ΑΘΗΝΑ & ΘΕΣ/ΝΙΚΗ
Τηλ. 22520 41411, 6972 183488

ΣΥΝΔΡΟΜΕΣ - ΠΡΟΣΦΟΡΕΣ

ΣΑΚΚΗΣ ΚΩΣΤΑΣ του Γεωργίου ..... ευρώ 20	ΤΣΙΓΚΕΛΗ ΠΑΣΣΕΜΗ 20
ΚΑΤΣΙΚΑΤΣΟΣ ΔΗΜΗΤΡΗΣ του Νικολάου ...20	ΣΤΑΥΡΙΝΟΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ 30
ΣΙΔΕΡΗΣ ΕΥΣΤΡΑΤΙΟΣ 20	<i>Εις μνήμη της μητέρας του Μαρίας Σταυρινού-Χατζηευστρατίου</i>
ΜΑΪΔΑΝΟΣ ΓΙΑΝΝΗΣ του Γεωργίου 20	ΤΑΡΑΤΖΙΚΗΣ ΠΑΝΑΓ. 20
ΑΝΩΝΥΜΟΣ 20	ΚΑΤΡΑΝΗΣ ΝΙΚΟΛ. 30
ΛΑΜΠΟΥΣΗΣ ΘΕΟΔΩΡΗΣ-ΦΡΑΓΚΟΥ Χ. 20	ΑΤΣΙΚΜΠΑΣΗΣ ΜΑΝΩΛΗΣ 50
ΠΑΛΛΗΣ ΕΥΣΤΡΑΤΙΟΣ-ΦΑΡΡΟΥ ΧΑΪΔΩ 20	ΚΑΖΑΝΗΣ ΓΕΩΡΓ. Του Δημ. 50
ΑΝΔΡΙΩΤΗ-ΓΡΗΓΟΡΙΟΥ ΣΩΤΗΡΙΑ 20	<i>Εις μνήμη των γονέων του Δημητρίου & Μαρίας, και του γαμπρού του Κριπιντήρη Γεωρ.</i>
ΜΗΤΤΑΣ ΣΩΤΗΡΙΟΣ & ΜΑΡΙΑ 50	ΘΕΟΔΩΡΗΣ ΔΗΜ. Του Νικ. 20
ΚΑΛΛΟΝΙΑΤΗΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ & ΜΑΡΙΑ 30	ΤΖΙΜΗΣ ΕΥΣΤΡΑΤΙΟΣ 30
ΓΙΑΝΝΑΡΕΛΛΗ ΓΕΩΡΓΙΑ (Κομμωτήριο) 30	ΜΟΙΡΑΣΓΕΝΤΗ ΕΙΡΗΝΗ (Θεσ/νίκη) 20
ΛΕΟΝΤΗ ΕΥΑΝΘΙΑ 50	ΣΤΕΦΑΝΗ ΔΩΡΟΘΕΑ 20
ΖΑΡΟΥΛΑ ΧΡΥΣΟΘΕΑ 50	ΚΡΙΠΙΝΤΗΡΗ ΔΗΜΗΤΡΑ (Κομμωτήριο) 20
<i>Εις μνήμη του πατέρα της Κων/νου</i>	ΧΑΤΖΗΠΑΡΑΣΚΕΥΑ ΧΡΙΣΤΙΝΑ (Κομμωτήριο) 20
ΣΥΚΑ ΕΙΡΗΝΗ (Νορβηγία) 50	ΚΩΛΛΕΤΗΣ ΠΑΝΑΓ. 20
ΣΟΜΑΛΗ ΜΑΡΙΑ 20	ΚΟΜΝΑ ΣΤΕΛΛΑ 20
ΚΑΚΑΜΠΟΥΡΑΣ CHRIS 100	ΚΟΜΝΑΣ ΕΥΣΤΡΑΤΙΟΣ 20
<i>Εις μνήμη των γονέων Θεοφράστου & Αγγέλας</i>	ΜΑΚΡΟΠΟΥΛΟΣ ΓΙΑΝΝΗΣ 100
ΠΑΠΑΔΗΜΗΤΡΙΟΥ ΜΑΡΙΤΣΑ 20	ΧΑΤΖΗΛΑΜΠΡΟΣ ΓΕΩΡΓ. Του Παν. 20
ΑΝΑΓΝΩΣΤΟΥ ΖΑΝΑ 20	ΣΑΝΤΗ-ΜΑΤΑΡΕΛΛΗ ΑΓΓΕΛΙΚΗ 20
ΒΑΛΛΗΣ ΚΩΝ/ΝΟΣ 15	ΨΑΝΝΗ ΤΟΥΛΑ 20
ΧΑΤΖΗΠΑΝΑΓΙΩΤΟΥ ΔΕΣΠΟΙΝΑ 20	<i>Εις μνήμη της θείας της Κωστομοίρη Αικατερίνης του Γεωργ.</i>
ΣΑΜΑΡΑΣ ΝΙΚΟΣ 50	ΤΖΕΛΕΠΗ ΧΡΥΣΑΝΘΗ 20
ΚΑΡΝΑΣ ΧΑΡΗΣ (Πολ. Μηχ.) 50	ΚΑΛΑΜΑΚΗΣ ΝΙΚΟΣ & ΑΘΗΝΑ 30
ΣΥΚΑΣ ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ του Παν. (Θεσ/νίκη) 30	ΚΑΤΡΑΚΑΖΑΣ ΧΑΡΗΣ 30
ΕΥΝΟΡΟΔΟΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ του Χαρ. 20	ΚΑΤΡΑΚΑΖΑΣ ΔΗΜ. (Δάσκαλος) 20
ΣΑΛΤΑΜΑΡΑ ΒΑΣΩ 20	ΠΑΝΤΑΤΖΗΣ ΚΩΝ/ΝΟΣ (Ταξί) 20
ΚΟΥΜΑΝΙΑ ΓΕΩΡΓΙΑ 20	ΚΩΦΟΠΟΥΛΟΥ ΞΕΝΗ 50
ΚΑΡΠΕΤΑΣ ΧΡΗΣΤΟΣ 50	ΚΩΦΟΠΟΥΛΟΣ ΣΑΒΒΑΣ (Ενδοκρ/γος) 50
ΧΑΤΖΗΠΑΡΑΣΚΕΥΑΣ ΧΑΡΗΣ 50	ΓΕΩΜΗΛΑΣ ΧΑΡΑΛ. 20
<i>Εις μνήμη των γονέων του Γεωργίου & Πηνελόπης</i>	<i>Εις μνήμη της Μοιρασγεντή Μεταξίας</i>
ΒΟΓΙΑΤΖΗ ΑΛΕΞΑΝΔΡΑ 50	ΣΥΚΑΣ ΔΗΜ. Του Μιλτ. 20
<i>Εις μνήμη του παππού της Αλέκου Κουμάνια</i>	<i>Εις μνήμη της Μοιρασγεντή Μεταξίας</i>
ΓΙΑΝΝΕΛΛΗ ΣΑΒΒΟΥΛΑ 20	ΚΟΥΤΡΗ ΜΑΡΙΑΝΘΗ 20
ΣΤΕΦΑΝΗΣ ΕΥΣΤΡΑΤΙΟΣ 20	ΤΣΙΜΠΟΥΚΕΛΛΗΣ ΒΑΣ. Του Γεωρ. 20
ΤΣΕΚΟΥ ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ 20	ΕΡΕΣΣΙΩΤΟΥ ΜΑΡΙΑΝΘΗ 40
ΚΑΛΗΜΕΡΗΣ ΣΠΥΡΟΣ 20	ΣΠΥΡΕΛΛΗ ΣΟΦΙΑ 20
ΠΑΛΑΙΟΛΟΓΟΣ ΠΑΝΑΓ. Του ΠΑΛ. 20	ΠΑΝΣΕΛΗΝΑΣ ΣΤΕΛΙΟΣ 50
ΚΑΡΑΣΤΑΜΑΤΗ ΜΥΡΣΙΝΗ 30	ΜΑΛΕΣΚΟΥ-ΠΑΠΑΝΙΚΟΛΑΟΥ ΔΗΜΗΤΡΑ . 300
ΤΑΞΙΔΙΔΗΣ ΚΩΝ/ΝΟΣ 50	<i>Προς ενίσχυση του θεατρικού</i>
ΚΑΚΑΜΠΟΥΡΑ ΔΗΜΗΤΡΑ 20	ΧΙΩΤΟΥ-ΜΟΥΖΑ ΜΑΙΡΗ 50
ΚΩΣΤΟΜΟΙΡΗ-ΜΟΙΡΑΣΓΕΝΤΗ ΑΙΚΑΤ. 50	<i>Εις μνήμη Θεόδωρου Συκά</i>
<i>Εις μνήμη των γονέων της Βασιλείου & Μεταξίας Μοιρασγεντή</i>	ΠΑΝΣΕΛΗΝΑΣ ΧΑΡΗΣ & ΕΥΤΕΡΠΗ 50
ΑΒΑΓΙΑΝΝΗΣ ΔΗΜ. 20	<i>Εις μνήμη Βιργινίας Πελέκου</i>
ΠΙΤΤΟΣ ΠΑΝ. Του Χαρ. 20	Ευχαριστούμε θερμά!
ΝΙΚΕΛΛΗ ΑΝΝΑ (Φαρμακείο) 20	
ΣΥΝ/ΣΜΟΣ ΓΥΝΑΙΚΩΝ ΠΟΛΙΧΝΙΤΟΥ 50	

ΠΟΛΙΧΝΙΑΤΙΚΟΣ Λόγος
ΙΔΙΟΚΤΗΣΙΑ:
Σύλλογος «Πολιχνίτος Λέσβου»
ΕΚΔΟΤΗΣ:
Μαλλιάκας Τάκης
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ:
Μαυρομιχάλη 147
114 72 Αθήνα
ΚΩΔΙΚΟΣ: 01-4558
ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ:
Μαλλιάκας Τάκης
Μακρής Τάσος
Χιώτου-Μουζά Μαίρη
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΟΠΟΙΗΣΗ
Μαρία Γασπαράκη
e-mail: mgasparaki@gmail.com
ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟ:
Σταμάτης Κοτσάτος Ο.Ε.
Μαρ.Αντύπια 45 Ηλιούπολη
Τα ενυπόγραφα κείμενα δεν εκφράζουν απαραίτητα την άποψη του Συλλόγου μας

ΛΟΓΙΣΤΙΚΟ ΦΟΡΟΤΕΧΝΙΚΟ ΓΡΑΦΕΙΟ
✓ ΓΙΩΡΓΟΣ ΧΑΤΖΟΓΛΟΥ
Φοροτεχνικός • Τηλ: 6974 313424
✓ ΑΓΓΕΛΙΚΑ ΒΑΣΙΛΟΠΟΥΛΟΥ
Φοροτεχνικός • Τηλ: 6947937350
Γ.ΚΟΥΒΕΛΙΔΟΥ 32, ΠΟΛΙΧΝΙΤΟΣ ΛΕΣΒΟΥ
τηλ/φαξ: 22520 41357
email: giorgos_acc@yahoo.gr
•aggelika_x@yahoo.gr

Το όνειρο ... έγινε πραγματικότητα

Τριάντα χρόνια χρειάστηκαν για να πάρει σάρκα και οστά ένα όνειρο: αυτό της δημιουργίας τράπεζας αίματος. Η προσπάθεια ξεκίνησε μαζί με άλλους συγχωριανούς μέσα από τον Σύλλογο Πολιχνιατών Αθήνας. Στην αρχή υπήρχε μια ομάδα εθελοντών, που όταν παρουσιαζόταν ανάγκη, πρόσφερε αίμα. Η προσπάθεια αυτή συνεχίστηκε και στα χρόνια που ήμουν Πρόεδρος με δύο αιμοδοσίες στο χωριό. Μάλιστα είχε αρθρογραφήσει ο συγχωριανός μας ιατρός κος Σκλεπάρης Γεώργιος στον «Πολιχνιατικό Λόγο».

Στην πρώτη αιμοληψία, αν και είχε γίνει αναγκαία ενημέρωση με αφίσες στον Πολιχνίτο - Σκάλα - Νυφίδα, καθώς και στο ραδιόφωνο και στις εφημερίδες, το αποτέλεσμα ήταν αποκαρδιωτικό. Το χωριό που κατέχει περίοπτη θέση ανάμεσα στις πόλεις με τους περισσότερους επιστήμονες, δεν συγκέντρωνε παρά μόνο 6 φιάλες αίμα. Η χαριστική βολή, όμως δόθηκε στην δεύτερη αιμοληψία, όταν ακυρώθηκε απότομα από την αιμοδοσία του Νοσοκομείου και μεταφέρθηκε στην Αγρα. Ο λόγος της μεταφοράς δεν είναι άλλος από το ότι εκεί συγκέντρωναν διπλάσιο αριθμό φιαλών. Πάλι όμως δεν αποκαρδιώθηκε και συνεχίσαμε. Αυτή τη φορά από την κα Λεμονού- Αλάνη Αγγελική, με ικαποηρητικά αποτελέσματα.

Για λόγους που δεν γνωρίζω, η προσπάθεια δεν είχε συνέχεια. Είχε έλθει πια το πλήρωμα του χρόνου για να βάλει την σφραγίδα της η Διευθύντρια-ιατρός του Κέντρου Υγείας κα Χριστοπούλου-Παπαδημητρίου Χριστίνα. Εδώ και τριάντα χρόνια ο Σύλλογος Εθελοντών Αιμοδοτών «Άγιος Λουκάς ο ιατρός» έκανε το όνειρο πραγματικότητα. Στα λίγα, ομολογουμένως, χρόνια ζωής του κατάφερε να τον κατατάξει στην πρώτη πεντάδα αντίστοιχων συλλόγων στο νησί.

Αιμοληψία στο Κέντρο Υγείας. Δεξιά η Διευθύντρια-ιατρός κα Χριστοπούλου-Παπαδημητρίου Χριστίνα

Στις αιμοληψίες που έχουν λάβει χώρα, έχει συγκεντρωθεί ο άπιστευτος αριθμός τριακοσίων είκοσι (320) φιαλών συμπεριλαμβανομένης και της τελευταίας.

Με τη σωστή διαχείριση της κας Χριστοπούλου-Παπαδημητρίου (φωτογραφία) υπάρχει επάρκεια αίματος, σε τέτοιο βαθμό που εξυπηρετεί και άλλες περιοχές της χώρας μας.

Σε συνάντηση που έγινε στο Κέντρο Υγείας μεταξύ της Διευθύντριας και του Προέδρου του Συλλόγου Πολιχνιατών κ. Μαλλιάρκα Παναγιώτη, κατά τη παράδοση υγειονομικού υλικού, αλλά και του Δημ. Συμβούλου και αντιπροέδρου του νεοσύστατου Μορφωτικού Συλλόγου Πολιχνίτου κος Γιανναρέλη Δημητρίου, που επίσης πρόσφερε μετά από συγκέντρωση χρημάτων από κατοίκους γι' αυτόν τον σκοπό, υγειονομικό υλικό, αποφασίστηκε η συνεργασία μεταξύ των δυο Συλλόγων.

Για να γίνει όμως αυτό πρέπει και οι Πολιχνιάτες της Αθήνας -και όχι μόνο- να αιμοδοτούν για την τράπεζα αίματος του χωριό. Για να είναι αυτή η συνεργασία επιτυχημένη για όσο το δυνατόν περισσότερους συγχωριανούς αλλά και άλλους συνανθρώπους μας που θα έχουν ανάγκη.

Κλείνοντας θέλω να αφιερώσω αυτό το άρθρο στον μεγαλύτερο ίσως αιμοδότη του χωριού μας, τον κ. Σαμαρίδη Χαρίλαο (Γλυκό).

ΚΟΥΚΟΥΛΑΣ ΚΥΡΙΑΚΟΣ

Πολιτισμική προσφορά

Του Τάσου Μακρή

Απόγευμα Τετάρτης, πρώτη Ιουλίου. Ανησυχία, κατήφεια, αισθήματα βαθιάς απογοήτευσης, παντελής έλλειψη έστω και μιας θαμπής ακτίνας αισιοδοξίας... Η πολιτική και οι πολιτικοί για πολλοστή φορά έφεραν την ατυχή μας χώρα στο χείλος του γκρεμού! Κι ενώ οι τηλεοράσεις, που λες και εφευρέθηκαν γι' αυτόν τον σκοπό, φιλοξενούν τις κοκορομαχίες των εθνοπατέρων μας, στο Πολύκεντρο Πολιχνίτου, το ίδιο βράδυ, ο πολιτισμός αγωνίζεται και πετυχαίνει, να στείλει το δικό του μήνυμα, βάλσαμο στις βαλαντωμένες καρδιές των Πολιχνιατών.

Ο Μπάλος έχει αφιέρωμα στον Τσιτσάνη, στον μεγάλο Τσιτσάνη, στο συνθέτη της Συννεφιασμένης Κυριακής, ο οποίος, σε εποχές ανάλογες με τον σημερινό μας ζόφο, συνέθεσε το τραγούδι που έμελε να το εγκολπωθεί ο νεοέλληνας και να το τοποθετήσει δίπλα στον Εθνικό μας Ύμνο.

Το πολιτισμικό κλίμα στην αίθουσα άφησε απέξω την απαισιοδοξία, κάλεσε μέσα τον Ζορμπά κι αφέθηκε σε ένα τρελό, ακατανόητο ξεφάντωμα, για να πολεμήσει την καταστροφή και την απαισιοδοξία! Ίσως μέσα τους οι θεατές-ακροατές, που εκείνη την ώρα τραγούδι τον πλάτη στην ανούσια τηλεόραση, να ένιωσαν πως ακουμπώντας το σταθερό χώμα στις δημιουργίες του Τσιτσάνη- παίρνουν δύναμη για μια καινούργια αρχή, σαν τον μυθικό Ανταίο. Ο πολιτισμός είναι το αντίδοτο της πολιτικής και κοινωνικής κατάρρευσης. Δεν είναι τυχαίο πως οι μεγάλες πολιτισμικές δημιουργίες ξεπήδησαν στους χαλεπούς χρόνους της Ιστορίας. Έτσι ο Μπάλος κάνει βήματα που δυσκολεύομασταν να πιστέψουμε το μέγεθος της σημασίας τους. Είναι δυνατόν στον ημιθανή Πολιχνίτο να συμβαίνουν τέτοια πράγματα! Κι όμως γίνονται. Και κάθε φορά ένα σκαλί πιο πάνω!

Είχε την τύχη ο Μπάλος να βρεθεί στο χωριό η Άννα Καλαθά. Αισθάνομαι πως δεν πρέπει να αναλυθώ σε επαίνους για το χαρισματικό αυτό άτομο, απ' τη μια για να μην προσκρούσω στη μετριοφροσύνη της κι απ' την άλλη από φόβο μήπως κάνω φάλτσα στο τραγούδι του λόγου. Δεν γίνεται όμως να αποκρυβεί η αλήθεια, πως τον παλμό του εσωτερικού της κόσμου και τη δύναμη από τα φυσικά της χαρίσματα, καταφέρνει να τα περνά στη γυναικεία χορωδία του Μπάλου. Αυτό φαίνεται απ' τη χαρά στα πρόσωπα των γυναικών της χορωδίας, φαίνεται από τον άψογο συγχρονισμό τους, φαίνεται από τον τέλει ήχο, φαίνεται από τον ενθουσιασμό του κοινού. Η Άννα διευθύνοντας, ιερουργεί και ο χορός ακολουθεί κατά πόδας. Αν κάποιος αναγνώστης νομίζει πως τα παραλέω, δεν έχει παρά να παρακολουθήσει μια παράσταση. Τότε, είμαι σίγουρος, θα πει μαζί μου: Μπράβο στις κυρίες, μπράβο και στην Άννα.

Αλλά οι εκπλήξεις δεν σταματούν εδώ. Η παρούσα γενιά δίνει το παρόν της και η επερχόμενη ανεβαίνει στο πάλκο και διαβεβαιώνει με πειθό το «άμε δε γε εσόμεθα...». Παιδιάκια που μόλις ξεκίνησαν να διδάσκονται μουσική, με κιθάρες και μπουζούκια παρασύρουν τους θεατές σε ξέφρενο ενθουσιασμό και παρατεταμένα χειροκροτήματα. Μερικά, μικρότερα ακόμη παιδιά, ίσως της πρώτης, δεύτερας, τρίτης τάξης του σχολείου, προκαλούν τον θαυμασμό του χειρισμού των κρουστών οργάνων. Πώς έγιναν όλα αυτά στο χωριό μας;

Μια ομάδα μεγαλύτερων παιδιών από την Άντισσα έδωσε κι αυτή το παρόν της για ενίσχυση της τοπικής προσπάθειας. Τα παιδιά αυτά, πιο προχωρημένα, διαβεβαίωσαν με την απόδοσή τους για το προσδοκώμενο αποτέλεσμα κι απ' τα δικά μας. Τι γίνεται στο χωριό μας; Τι γίνεται στο νησί μας; Τι γίνεται στον λαό μας; Ποιες κρυμμένες δυνάμεις ωριμάζουν αθόρυβα και υπόσποντα ελπίδα;

Η ελπίδα είναι λέξη φορτισμένη με αναμονή μελλοντικών ευχάριστων γεγονότων. Είναι η έννοια που μας κρατά όρθιους μέχρι που το δυσάρεστο παρόν να ανατραπεί στο μέλλον. Αυτό όμως δεν γίνεται ποτέ μόνο του- κάποιος πρέπει να δουλέψει γι' αυτό. Τη σίγουρη απόδοση την έχει η συλλογική προσπάθεια, που βλέπουμε στο Μπάλο. Οστόσο είναι απαραίτητο πάντα το άτομο, που θα έχει το ρόλο του συντονιστή. Και στα κοπάδια της φύσης πάντα υπάρχει ο μπροστάρης. Ε, λοιπόν, και σ' αυτό το σημείο ο Μπάλος ήταν τυχερός. Πριν, η Αναστασία Σαντή-Κατρακάζα και τώρα η Μεταξία Συκά-Καλαθά έδωσαν και δίνουν το χρόνο, τους κραδασιμούς του εσωτερικού τους κόσμου, τη ψυχή τους ολόκληρη για μια μικρή, έστω, συλλογική διασκέδαση του πολιτιστικού σκοταδιού του χωριού μας. Κι αυτό που βγαίνει απ' αυτή την προσπάθεια, ξεπερνά κάθε μεροληπτική αποτίμηση. Τα φωτεινά πρόσωπα, η έκδηλη χαρά από την αίσθηση της επιτυχίας, η ικανοποίηση για την κοινωνική προσφορά, η αποδοχή των Πολιχνιατών με το γεμάτο κάθε φορά Πολύκεντρο να δίνεται από χειροκροτήματα, όλ' αυτά δείχνουν ότι κάτι πιο σοβαρό γίνεται, από απλό σκόρπισμα της ανίας: Είναι μια κοινωνική παρέμβαση, που πέρα από το σήμερα λειτουργεί σαν παρακαταθήκη για το αύριο. Είναι απ' εκείνα που δίχως να το υποψιαζόμαστε δουλεύουν αθόρυβα και για το μέλλον.

Συγχαρητήρια λοιπόν σε όλους τους συντελεστές. Ευχόμαστε με την καρδιά μας ποτέ να μην κουραστούν να δίνουν κάθε φορά κάτι καλύτερο. Σίγουρα θα βρίσκουν τη δύναμη, αφού ξέρουν πια με πόση ευγνωμοσύνη δέχονται την προσφορά τους οι Πολιχνιάτες.

ΕΥΧΑΡΙΣΤΗΡΙΑ ΕΠΙΣΤΟΛΗ

Η Διευθύντρια του Κ.Υ.Πολιχνίτου κ. Χριστοπούλου Χριστίνα και το σύνολο των εργαζομένων του Κέντρου Υγείας μας ευχαριστούμε θερμά τον ΣΥΛΛΟΓΟ «Ο ΠΟΛΙΧΝΙΤΟΣ ΛΕΣΒΟΥ» Αθηνών για την αμέριστη συμπαράσταση και ενίσχυση της υπηρεσίας μας στην δύσκολη περίοδο που διανύουμε με παροχή δωρεάς ειδών υγειονομικού υλικού και υλικού καθαριότητας.

Ευελπιστούμε στην συνέχιση της συνεργασίας μας και στο μέλλον και ευχόμαστε την δική σας πρωτοβουλία να μιμηθούν και άλλοι φορείς.

ΧΡΙΣΤΙΝΑ ΧΡΙΣΤΟΠΟΥΛΟΥ

ΕΠΙΤΥΧΟΝΤΕΣ ΣΤΑ ΑΕΙ ΚΑΙ ΤΕΙ 2015

ΕΠΙΤΥΧΟΝΤΕΣ ΛΥΚΕΙΟΥ ΠΟΛΙΧΝΙΤΟΥ

- **ΒΑΛΗΛΗ ΧΡΥΣΟΥΛΑ**, του ΕΥΑΓΓΕΛΟΥ και της ΜΑΡΙΑΣ, ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΣΤΗΝ ΠΡΟΣΧΟΛΙΚΗ ΗΛΙΚΙΑ (ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥΠΟΛΗ) ΔΗΜ ΠΑΝ ΘΡΑΚΗΣ
- **ΓΕΡΑΚΕΛΛΗΣ ΕΛΙΑΣ-ΛΕΩΝΙΔΑΣ**, του ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ & της ΜΑΡΙΑΣ-ΕΛΙΖΑΜΠΕΤ, ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ (ΠΑΤΡΑ) ΠΑΝ ΠΑΤΡΩΝ
- **ΓΕΩΡΓΑΚΗ ΜΑΡΙΑ** του ΕΥΣΤΡΑΤΙΟΥ & της ΑΓΓΕΛΙΚΗΣ, ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΕΙΔΙΚΗΣ ΑΓΩΓΗΣ (ΒΟΛΟΣ) ΠΑΝ ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ
- **ΓΙΑΝΝΑΡΕΛΛΗ ΓΕΩΡΓΙΑ** του ΠΑΝΑΓΙΩΤΗ & της ΒΕΝΕΤΙΑΣ, ΓΕΩΠΟΝΙΑΣ (ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ) ΑΠΘ
- **ΔΙΑΜΑΝΤΗΣ ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ** του ΙΩΑΝΝΗ & της ΜΑΡΙΑΣ, ΓΕΩΠΟΝΙΑΣ, ΙΧΘΥΟΛΟΓΙΑΣ ΚΑΙ ΥΔΑΤΙΝΟΥ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ (ΒΟΛΟΣ) ΠΑΝ ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ
- **ΚΟΥΡΟΥΒΑΚΑΛΗ ΜΑΡΓΑΡΙΤΑ- ΕΥΓΕΝΙΑ** του ΠΑΝΑΓΙΩΤΗ & της ΚΟΝΣΣΕΑΣ, ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ (ΘΕΣ/ΝΙΚΗ) ΑΠΘ
- **ΠΑΠΑΔΗΜΗΤΡΙΟΥ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ-ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ**, του ΠΑΝΑΓΙΩΤΗ & της ΧΡΙΣΤΙΝΑΣ, ΕΥΕΛΠΙΔΩΝ (ΣΣΕ) - ΟΠΛΑ ΣΣΕ
- **ΣΤΑΜΟΓΙΩΡΓΟΥ ΣΠΥΡΙΔΟΥΛΑ** του ΦΩΤΙΟΥ & της ΔΕΣΠΟΙΝΑΣ, ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ & ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ (ΑΘΗΝΑ) ΠΑΝΤΕΙΟ
- **ΤΣΟΛΑΚΙΔΟΥ ΝΙΚΟΛΕΤΑ-ΟΛΓΑ** του ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ & της ΕΥΓΕΝΙΑΣ, ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ (ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥΠΟΛΗ) ΔΗΜ ΠΑΝ ΘΡΑΚΗΣ
- **ΤΣΟΥΚΑΛΟΧΩΡΙΤΗΣ ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ** του ΙΩΑΝΝΗ & της ΜΕΤΑΞΙΑΣ, ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΚΗΣ (ΑΘΗΝΑ) ΟΠΑ
- **ΧΑΤΖΗΚΟΜΗΝΗΟΥ ΕΥΣΤΡΑΤΙΑ** του ΑΡΙΣΤΕΙΔΗ & της ΖΩΓΡΑΦΙΑΣ, ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ (ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥΠΟΛΗ) ΔΗΜ ΠΑΝ ΘΡΑΚΗΣ
- **ΧΑΤΖΗΠΑΡΑΣΚΕΥΑΣ ΜΑΡΙΟΣ** του ΕΛΕΥΘΕΡΙΟΥ & της ΧΡΙΣΤΙΝΑΣ, ΔΗΜΟΣΙΟΓΡΑΦΙΑΣ & ΜΕΣΩΝ ΜΑΖΙΚΗΣ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ (ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ) ΑΠΘ
- **ΒΕΡΒΕΡΗ ΝΙΚΟΛΕΝΤΙΝΑ** του ΙΩΑΝΝΗ & της ΑΓΓΕΛΙΚΗΣ, ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΕΠΙΣΤΗΜΗΣ & ΙΣΤΟΡΙΑΣ (ΑΘΗΝΑ) ΠΑΝΤΕΙΟ, 10%
- **ΖΕΡΒΟΥ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΑ** του ΝΙΚΟΛΑΟΥ & της ΜΑΡΙΑΣ, ΟΙ-

ΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΕΠΙΣΤΗΜΗΣ (ΑΘΗΝΑ) ΟΠΑ, 10%

- **ΚΑΤΡΑΚΑΖΑΣ ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ** του ΣΑΒΒΑ & της ΑΙΚΑΤΕΡΙΝΗΣ, ΗΛΕΚΤΡΟΛΟΓΩΝ ΜΗΧΑΝΙΚΩΝ & ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑΣ ΥΠΟΛΟΓΙΣΤΩΝ (ΠΑΤΡΑ) ΠΑΝ ΠΑΤΡΩΝ, 10%

ΕΠΙΤΥΧΟΝΤΕΣ ΜΕ ΚΑΤΑΓΩΓΗ ΑΠΟ ΠΟΛΙΧΝΙΤΟ

- **ΑΘΑΝΑΣΙΟΥ ΙΩΑΝΝΗΣ** του Νικολάου-Βιολογίας -ΗΡΑΚΛΕΙΟ
- **ΒΙΕΝΝΑ ΣΤΥΛΙΑΝΗ** του Γεωργίου-Παιδαγωγικής κ Δημοτικής -Εκπαίδευσης, ΘΕΣ/ΝΙΚΗ
- **ΔΡΑΚΑΚΗ ΕΛΠΙΝΙΚΗ** (εγγονή ΠΑΝΑΓΙΩΤΗ ΜΑΚΡΗ), ΜΑΘΗΜΑΤΙΚΟ ΠΑΝ. ΘΕΣ/ΝΙΚΗΣ
- **ΘΕΟΔΩΡΗΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ** του Δημητρίου-Ηλεκτρολόγων Μηχανικών κ Τεχνολογίας Υπολογιστών-Πολυτ. ΠΑΤΡΩΝ
- **ΔΑΛΑΚΛΗ ΔΗΜΗΤΡΑ-ΠΑΝΑΓΙΩΤΑ** του Γεωργίου-Φιλολογίας-ΠΡΕΘΥΜΝΟ
- **ΚΑΤΣΑΝΑΚΗΣ ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ** του ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ—Φυσικής -ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ
- **ΚΑΡΑΚΩΣΤΑΝΤΗ ΜΥΡΣΙΝΗ** του Χαριλάου-Εκπαιδευτικής κ Κοινωνικής Πολιτικής- ΘΕΣ/ΝΙΚΗ
- **ΚΑΣΤΑΝΑΚΗΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ** του Εμμανουήλ-Λογιστικής κ Χρηματοοικονομικής -ΠΡΕΒΕΖΑ
- **ΚΡΙΚΛΑΝΗ ΕΛΕΝΗ** του Αγγέλου-Γαλλικής Γλώσσας κ Φιλολογίας-ΑΘΗΝΑ
- **ΛΑΜΠΟΥΣΗΣ ΑΝΘΩ -ΕΙΡΗΝΗ** του Βασιλείου -Ιατρικής-ΙΩΑΝΝΙΝΑ
- **ΛΑΜΠΟΥΣΗΣ ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ** του Στυλιανού -Μονίμων Υπαξιωματικών στρατού-ΟΠΛΑ- ΤΡΙΚΑΛΑ
- **ΛΑΜΠΟΥΣΗΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ** του Παναγιώτη- Ιατρική, ΘΕΣ/ΝΙΚΗ
- **ΠΑΛΑΙΟΛΟΓΟΣ ΚΛΕΑΝΘΗΣ** του Φωτίου -Λογιστικής κ Χρηματοοικονομικής-ΧΑΛΚΙΔΑ
- **ΣΠΑΝΟΥ ΜΕΛΑΝΘΙΑ** του Παναγιώτη-Γεωγραφίας Παν. Αιγαίου —ΜΥΤΙΛΗΝΗ
- **ΠΑΠΠΑ ΡΑΦΑΕΛΑ**, ΙΑΤΡΙΚΗ ΘΕΣ/ΝΙΚΗΣ
- **ΣΚΟΡΔΟΥΛΗ ΜΑΡΙΑΝΘΗ** του ΠΑΝΑΓΙΩΤΗ & της ΜΑΡΙΑΣ, ΦΙΛΟΣΟΦΙΚΗ ΑΘΗΝΩΝ, ΦΙΛΟΛΟΓΙΑ
- **ΣΩΤΗΡΛΑΜΑΣ ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ** του ΕΥΣΤΡΑΤΙΟΥ & της ΜΑΡΙΑΣ ΣΑΝΤΗ, 37ος ΜΑΘΗΜΑΤΙΚΟ ΑΘΗΝΩΝ.

□ Συγχαρητήρια και καλές σπουδές.

Σύμβουλος Ασφαλίσεων

ΜΑΡΙΑ ΘΕΟΔΩΡΗ-ΣΑΛΑΒΟΥ

ΤΖ. ΑΡΙΣΤΑΡΧΟΥ 1 (έναντι Τελωνείου)
2ος όροφος, ΜΥΤΙΛΗΝΗ

Υψηλής ποιότητας ασφαλιστικά προϊόντα από αξιόπιστες εταιρείες στο μικρότερο δυνατό κόστος.

τηλ. 22510 46611, 6978 091235
fax: 22510 46622
email: m.theodori@yahoo.gr

ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ - ΑΝΑΚΑΙΝΙΣΗ - ΣΥΝΤΗΡΗΣΗ

ΚΑΤΟΙΚΙΩΝ-ΓΡΑΦΕΙΩΝ -ΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΩΝ

Εξειδικευμένα συνεργεία όλων των ειδικοτήτων

ΑΡΙΣΤΕΣ ΤΙΜΕΣ-ΕΓΓΥΗΣΗ ΚΑΤΑΣΚΕΥΗΣ

Καλέστε μας στο χώρο σας χωρίς επιβάρυνση, να σας δείξουμε τις ιδέες μας.

ΕΔΡΑ ΑΘΗΝΑ- ΕΣΥΠΗΡΕΤΗΣΗ ΠΑΝΕΛΛΑΔΙΚΑ

ΤΗΛ. 6997973137, 6939030315
κ. ΓΙΩΡΓΟΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΔΕΛΛΗΣ

Οι Πρόσφυγες Μικρασιάτες στον Πολιχνίτο

Γράφει ο **ΣΤΡΑΤΗΣ Π. ΠΑΝΤΑΣ** **ΜΕΡΟΣ Α'**

Κατά την διάρκεια του ξεριζωμού των Ελλήνων και της Μικρασιατικής καταστροφής, περίπου δυο χιλιάδες ανθρώπινες ψυχές ήλθαν και εγκαταστάθηκαν στην περιοχή του Πολιχνίτου. Για να κυριολεκτώ, όμως, πρέπει να ειπώ ότι δεν ήλθαν, αλλά τους έφερε η μοίρα τους. Ούτε οι ίδιοι είχαν δικαίωμα επιλογής τόπου διαμονής, ούτε το Κράτος μας είχε τέτοια οργάνωση, ώστε να προβλέψει και ενεργήσει την υποδοχή και την στήριξη των άμοιρων αδελφών μας, που μέσα σε ελάχιστο χρονικό διάστημα, από νοικοκύρηδες και καλοβιούντες, κατάντησαν διακονιάρηδες και πεινασμένοι. Όλως τυχαίως «ξέπεσαν» στον Πολιχνίτο οι δυοχιλιοι αυτοί εμπειρίστατοι Έλληνες.

Δεν εγκαταστάθηκαν στην οριογραμμή των ανατολικών παραλιών της Λέσβου, αλλά προχώρησαν στο εσωτερικό του νησιού. Άλλοι γιατί δεν άντεχαν να βλέπουν τα παράλια, τις εστίες τους, που άφρασαν πίσω τους και άλλοι γιατί δεν είχαν ξεπεράσει ακόμη τον φόβο του κατατρογμού και τον κίνδυνο βέβαιου θανάτου, που αντιμετώπισαν. Παρά ταύτα υπήρξαν και κάποιοι πρόσφυγες που επέλεξαν τον Πολιχνίτο σαν τόπο εγκατάστασής τους, γιατί έμαθαν ότι διέθετε ένα μεγάλο ελαιώνα, αρκετό κάμπο, πλούσια θάλασσα, αλυκές και πονετικούς ανθρώπους, που δεν θα τους έκλειναν κατάμουτρα την πόρτα τους.

Πράγματι, αν εξαιρέσουμε κάποιους «έχοντες και κατέχοντες», που έδειξαν σκληρή και απάνθρωπη συμπεριφορά, παίρνοντας στη δούλεψη τους άντρες και γυναίκες, για ένα ξεροκόμματο σαν μεροκάματο και κάποιους (δυοστυχώς) γυμνόκωλους που φοβήθηκαν ότι θα χάσουν την απασχόλησή τους, γιατί τα «αφεντικά» θα προτιμούσαν τους «τουρκόσπορους», τους «ψόφους», τους «ξυπόλητους» και τις «παστρικές» γυναίκες τους, για να κάνουν τη δουλειά τους, οι άλλοι Πολιχνιάτες, οι άνθρωποι της μεσαίας τάξης, που ζούσαν καλλιεργώντας τον σχετικά μικρό κλήρο τους, ή ήταν μικροεπαγγελματίες, ψαράδες και γενικά νοικοκύρηδες και τίμιοι βιοπαλαιστές, είδαν με μάτι συμπόνιας και αγάπης τους Μικρασιάτες πρόσφυγες. Όχι μόνο δεν τους κακολόγησαν ποτέ, αλλά τουναντίον μοιράστηκαν μαζί τους το λιγοστό ψωμί τους, μεχη ειπώ και την ανεπαρκή στέγη τους.

Ήταν Αύγουστος- Σεπτέμβριος η χρονική περίοδος που ολοκληρώθηκε το κακό. Είπαν «θα στριμωχθούμε κάτω από ένα κεραμίδι» οι δυστυχισμένοι πρόσφυγες, «θα ξεχειμωνιάσουμε και απ'ε βλεπούμε». Όμως ξεγελάστηκαν, γιατί οι χειμώνας πηγαινοερχόντουσαν, και αυτοί οι δύσμοιροι προσπαθούσαν να μη ξυλιάσουν απ'το κρύο, μένοντας μέσα σε ντάμια και αποθήκες, που τις περισσότερες φορές, για να εξυπηρετηθούν δυο και τρεις οικογένειες, μοίραζαν τον χώρο, κρεμάζοντας σαν παραπέτασμα μια κουρελού καρπέτα.

Στη Σκάλα Πολιχνίτου, οι αποθήκες του Καλιάμπη, ο «σαπουνχανάς», το σαπωνοπέιο δηλαδή της εταιρείας «Σαραντίδης-Κλαδογέννης», αλλά και στον Πολιχνίτο τα «τούρκικα» σπίτια της Γρύππας «φιλοξείνησαν» την ανθρώπινη δυστυχία και ανέχεια.

Τα στοιχεία αυτά που παραθέτω είναι βγαλμένα μέσα απ'την ψυχή μου και όχι απ'το νου μου. Τα έχω αντιλήσει από γραπτά αλλά και από αφηγήσεις, από «πρώτο στόμα» θα έλεγα, της πρώτης γενιάς των προσφύγων, με τους οποίους έτυχε να συναναστραφώ.

Απ'τους δυο χιλιάδες περίπου πρωτοεγκατασταθέντες πρόσφυγες του Πολιχνίτου, πα-

ρέμειναν τελικά –μετά από μια δεκαετία- περίπου εξακόσιοι. Αυτοί πολιτογραφήθηκαν, εντάχθηκαν στην τοπική κοινωνία και με την συνδρομή των πραγματικών Πολιχνιατών συνανθρώπων τους, απάλυναν τον πόνο τους, παρηγορήθηκαν και άρχισαν να ελπίζουν πως αν δεν αλλάξουν τα πράγματα για να ξαναγυρίσουν στις εστίες τους, τουλάχιστον θα ριζώσουν και θα ξεκλαδίσουν στον καινούργιο τόπο, που τους όρισε η μοίρα τους.

Αντιγράφοντας κάποια αποσπάσματα «ανταποκρίσεων εκ Πολιχνίτου» της εφημερίδας «ΛΕΣΒΟΣ», της Τρίτης 16 Απριλίου 1937, θέλω να προτάξω την προφορική πληροφορία που είχα, ότι την περίοδο αυτή, ο Ταμίας Επιτροπής Προσφύγων Πολιχνίτου, είχε καταχραστεί δύο χιλιάδες δραχμές απ'το Ταμείο και είχε σκηνοθετήσει ότι «εληστεύθη υπό αγνώστων». Τότε γράφει η εφημερίδα «ΜΕΤΡΑ ΥΠΕΡ ΤΩΝ ΠΡΟΣΦΥΓΩΝ: Ο Αρχιερατικός Επίτροπος Αρχιμανδρίτης κ. Χρυσόστομος, ευθύς ως εξέθηκε τηλεγραφικώς εις τον Νομάρχη Λέσβου κ. Σηλιωτόπουλον την κατάστασιν των προσφύγων εκ της στερήσεως, δια της ληστείας, του επιδόματός των, έλαβε παρ'αυτού την πλήρη στοργή και μερίμνησιν απάντησιν, ότι αποστέλλονται δυο χιλιάδες δραχμών υπέρ των προσφύγων, παραγγελλέντος του Δημοσίου Εισπληροτήτου να θέσει το ποσόν τούτο εις την διάθεσιν του Αρχιμανδρίτου κ. Χρυσόστομου, όστις και καλέσας την Επιτροπήν, καθώρισε τα δέοντα».

Και συνεχίζει η ίδια εφημερίδα «ΕΡΑΝΟΙ ΥΠΕΡ ΤΩΝ ΠΡΟΣΦΥΓΩΝ». Τους μέχρι σήμερα και προ της αποστολής των δύο χιλιάδων δραχμών, διατελούντας πρόσφυγες ανεκούφισεν εξ'όχως φιλόανθρωπος πράξις του Ειρηνοδικόντος γραμματέως του Ειρηνοδικείου μας κ. Γεωργ. Φόρτη, του Αστυνόμου μας κ. Γρηγ. Δηλημπαλαδαάκη, οίτινες έσχον την θεάρεστον έμπνευσιν να προβώσι εις συλλογήν προχείρων εράνων υπέρ λιμωπτώντων και δυστυχών προσφύγων. Το συλλεγέν ποσόν διετεθή δικαιοτάτα, ούτω δε απεσοβήθησαν σκηνάι με ελατήριον την πείναν και την απόγνωσην. Η προθυμία των κατοίκων Πολιχνίτου δια την περιθαψιν των προσφύγων, επιδεικνύεται μίαν ακόμη φοράν διά του προχείρου αυτού εράνου και κατόπιν μάλιστα του γεγονότος ότι ο Πολιχνίτος 600 πρόσφυγας συνετήρησεν επί δίμηνον, χωρίς να ενοχλήσει διόλου την εν Μυτιλήνη Κεντρικήν των Προσφύγων Επιτροπήν. Εύγε τους!».

Μια που συνεχίζω να αντιγράφω την ίδια Μυτιληναϊκή εφημερίδα, χάριν της τοπικής ιστορίας, παραθέτω ακόμα μία ανταπόκριση: «Δύο ημέρας μετά την γνωστήν υπ'των αγνώστων ληστεϊάν των χρημάτων των προσφύγων Πολιχνίτου, ο Ταμίας της Επιτροπής των Προσφύγων Βρυσάς κ. τάδε (υπάρχει ονοματεπώνυμο αλλά για ευνόητους λόγους δεν το αναφέρουμε) ενεθυμήθη ότι και τούτου αφήρεσαν οι λησταί κάποτε 125 δραχμάς. Και υπό την πρόσφιν αυτήν κατακρατεί από τους δυστυχείς πρόσφυγες άλλου μεν δύο δραχμάς, άλλου δε μίαν και ημίσειαν δια να συμπληρώση το ποσόν των 125 δραχμών, αίτινες κατά τους δισχυρισμούς του αφηρέθησαν υπό των αγνώστων ληστών, στερών ούτω το ψωμί πτωχών οικογενειάρχων και δυστυχών προσφύγων. Αγανακτησμένοι οι πρόσφυγες προσήλθον σήμερα εις τον Αστυνομικόν Σταθμάρχη και κατήγγειλαν το γεγονός, καταθέσαντος ενός εκ τούτων και κίβδηλον μετζήτιον, όπερ ο περί ου ο λόγος Ταμίας των Προσφύγων Βρυσάς έθεσεν εν κυκλοφορία. Τόσον διά την πράξιν της κατακρατήσεως διακατεχομένου ξένου χρήματος, όσον και διά την κυκλοφορίαν κίβδηλου νομίσματος επεδόθησαν αι προσήκουσαι μηνύσεις.

Φωτογραφία από τον προσφυγικό συνοικισμό στην Σκάλα (από αρχείο Σ. Πάντα).

Όπως προαναφέραμε, τα χρόνια περνούσαν και οι πρόσφυγες άρχισαν δειλά-δειλά να συμπεθεριάζουν με τους γηγενείς και να το παίρνουν απόφαση πως ποτέ πια δεν θα επιστρέψουν στα αγιασμένα και αγαπημένα χώματά τους. Έτσι, όποιοι δεν μπόρεσαν να εξασφαλίσουν μια στέγη αξιοπρεπή και συνέχιζαν να ζουν σε αποθήκες και ακατάλληλους χώρους, άρχισαν να πιέζουν με κάθε τρόπο και να διεκδικούν απ'το Κράτος να τους στεγάσει. Ξεφεύγοντας απ'την δική μας περιοχή του Πολιχνίτου, σας μεταφέρω ένα μικρό απόσπασμα απ'την εφημερίδα «ΔΗΜΟΚΡΑΤΗΣ» του Τέρπανδου Αναστασιάδη, της 15 Μαΐου 1929, όπου ο λογοτέχνης δημοσιογράφος Σταύρος Χαβαράνης, με το λογοτεχνικό ψευδώνυμο Φοίβος Ανατολέας, γράφει ένα χρονογράφημα με τίτλο «Το κακούρηγμα». Αναφερόμενος στο ότι ο υπεύθυνος κρατικός μηχανικός θέλοντας να εκπονήσει την μελέτη ανέγερσης προσφυγικού συνοικισμού στα Λουτρά της Μυτιλήνης, έδωσε εντολή και ξεριζώθηκαν διακόσιες γέριες-αιωνόβιες ελιές και καταλήγει: «Αν πάμε έτσι θα δούμε να ρημάζει, ό τι η πασίγνωστη Λεσβιακή φιλοπονία εδημιούργησε. Χωρίς υπερβολή. Οι βαλανιδιές κόβονται. Τα τσαμλίκια καίγονται. Οι ελιές ξεριζώνονται. Περίφημα. Στην περίπτωση, όμως, των Λουτρών η κουταμάρα και η απερισκεψία και το πείσμα δεν άφησαν τον κ. που απεφάσισε να κακουρήσει τόσο ασυνείδητα, να σκεφθεί ότι θα βλογούσανε οι πρόσφυγες ψαράδες αν τα καλυβόσπιτα που θα τους έκαναν, σκιάζονταν υπό τα βλογημένα κλαδιά της ελιάς και προικοδοτούντανε έτσι μ'ένα ισοβίο εισόδημα τόσο βλογημένο και απαραίτητο για κάθε ελληνικό σπίτι. Δεν πιστεύουμε πως για χατήρι καμμιάς «ρυμοτομίας» θα θυσιάστηκαν οι βαριόμοιρες γέριες ελιές γιατί στην περίπτωση αυτή θα ταίριαζε το παράδειγμα της Ζαφειρής που όλα τα είχε και μόνο ο φερετζές της έλειπε! Πιο καλά θάτανε σκόρπια τα ψαράδικα σπιτάκια μέσα στον ακροθαλασσίτικον ελιώνα, πιο καλά και πιο ευτυχισμένα κάτω απ' τις γέριες ελιές. Και όμως, η κακούργα έφοδος γίνηκε μην τύχει και δεν θριαμβεύσει το γελίο πείσμα ενός ανθρώπου. Ας μας γίνει το πάθημα μάθημα. Αυτού του είδους η νομοτάγεια άξιζε μόνο σε χαλβαδανθρώπους κι όχι σε Μυτιληνιούς».

Τώρα ας έλθουμε και πάλι στα δικά μας, σχετικά με την στεγαστική αποκατάσταση των προσφύγων Πολιχνίτου. Η Επιτροπή αποκατάστασης των προσφύγων, απαιτούσε την ίδρυση δύο προσφυγικών συνοικισμών. Έναν αστικό στον Πολιχνίτο και έναν αλιευτικό στη Σκάλα.

Εδώ μου δίδεται η ευκαιρία να αναπτύξω μια παρένθεση, αναπτύσσοντας την προσωπική μου άποψη και πεποίθηση ότι είναι εθνικά επιζήμιο και κοινωνικά απαράδεκτο, να ιδρύει η Πολιτεία τέτοιου είδους οικισμούς και να δημιουργεί η ίδια «γκέτο» μέσα στα οποία απο-

μονώνει και δακτυλοδεικτεί μια μερίδα πολιτών, έναν αριθμό ανθρώπων. Κάτι σχετικό έκανε πριν από μερικά χρόνια με την ανέγερση των εργατικών κατοικιών στον Πολιχνίτο, με τις ευλογίες και την συμπαράσταση της τότε δημοτικής αρχής Πολιχνίτου, που το θεώρησε κατόρθωμά της και παραχώρησε προς τούτο και το τελευταίο δημοτικό οικόπεδο. Σπίτια πετρόχιστα, καμωμένα από χέρια μαστόρων, με πολύ μεράκι, κατέρρευ-

σαν και καταρρέουν καθημερινά μέσα στον ευρύ οικιστικό ιστό της κωμόπολής μας. Αυτά θα μπορούσαν να αναπαλαιωθούν και τότε και τώρα και να στεγάσουν τότε τους αδελφούς μας πρόσφυγες και τώρα (πριν από λίγα χρόνια) τους άστεγους εργατοτεχνίτες δικαιούχους του Οργανισμού Εργατικής Κατοικίας, στον τόπο μας.

Ξαναγυρίζοντας στον ειρμό του θέματός μου και ψάχνοντας για στοιχεία, κατέληξα στο ότι η φαγωμάρα ήταν για τον Πολιχνίτο μας, η αιτία να ζημιώσει τον τόπο και τότε, όπως πάντα. Η διχόνοια και τα ελεεινά ατομικά ή οικογενειακά συμφέροντα, πήραν τις αποφάσεις τους και αποφάνθηκαν: Αστικός προσφυγικός οικισμός δεν έγινε ποτέ. Οι πρόσφυγες που έμειναν στον Πολιχνίτο αυτοστεγάστηκαν. Άλλος αγόρασε απ'την Υπηρεσία ανταλλαξιμων κτημάτων (πρώην τουρκικές ιδιοκτησίες) κάποιο χάλασμα, που με τον ιδρώτα του το ξεπλήρωσε και το ανακαίνισε. Άλλος παντρεύτηκε με Πολιχνιάτισσα και απέκτησε σπίτι, γιατί καμμία ασπίτωση Πολιχνιάτισσα δεν παντρεύεται. Κάποιους τους έδωσαν ένα ελαιόκτημα στην Λαγκάδα, στη Νυγίδα, στα Βακούφικα, στα Μελαντά ή ένα ανοιχτό χωράφι στην Περβόλα ή στην Φλιά, δηλαδή ένα κομμάτι απ'τον κλήρο που άφρασαν οι Τούρκοι όταν έφυγαν με την ανταλλαγή πληθυσμών. Εδώ θα έλεγα χαριτολογώντας: και ζήσανε αυτοί καλά κι εμείς καλύτερα.

Όμως έχει συνέχεια η αφήγησή μου γιατί έχω και τους «τσαλαβούτηδες», τους ψαράδες του αλιευτικού συνοικισμού Σκάλας. Εδώ, Σαββαίοι και Κωστομοιραίοι, που διαφέντευαν την διοίκηση της Κοινότητας Πολιχνίτου, εναλλάσσόμενοι, ρίχνοντας οι μεν τους δε, έτυχε να έχουν συμφέροντα και οι δυο στη Σκάλα. Κτήματα και περιουσίες, τεράστιας αξίας, για τα χρόνια εκείνα. Ο Λεφτέρης Κωστομοίρης, που ήταν την περίοδο εκείνη Πρόεδρος της Κοινότητας, φρονούσε ότι, «Δεν είναι ανάγκη να πετάξουμε στο έσχατο σημείο της Πολιχνιάτικης επικράτειας τους πρόσφυγες. Και να τους απομονώσουμε σε μίαν άκρια της Σκάλας Πολιχνίτου. Θα μπορούσαν να στεγασθούν στον Πολιχνίτο». Το ότι η άλλη πλευρά επικαλείται ότι οι ψαράδες πρόσφυγες επιθυμούν να εγκατασταθούν κοντά στις βάρκες τους, το αντικρούει λέγοντας πως γηγενείς Πολιχνιάτες ψαράδες (ιδιοκτήτες και πληρώματα) εκατοντάδες τον αριθμό, διαμένουν και κατοικούν στον Πολιχνίτο και τούτο δεν τους εμποδίζει επί αιώνες τώρα, να ασκούν τον βιοπορισμό τους.

Σ. Πάντας/Πολιχνίτος, Σεπτέμβριος 2015

ΣΥΝΕΧΙΖΕΤΑΙ ΣΤΟ ΕΠΟΜΕΝΟ

• Μελέτες • Επιβλέψεις Οικοδομών
ΣΤΕΛΛΑ Γ. ΣΤΑΥΡΙΝΟΥ
Διπλ. ΠΟΛΙΤΙΚΟΣ ΜΗΧΑΝΙΚΟΣ
Αποφ. Πανεπιστημίου Πατρών
ΑΝΩ ΧΑΛΙΚΑΣ - ΜΥΤΙΛΗΝΗ
Τηλ. 22510 48021, κιν. 6942 971844

ΚΟΥΣΚΟΣ
ΚΟΥζίνα - ΠΟΡΤΑ-ΠΤΟΥΛΑΠΙΑ
-ΕΠΙΠΛΑ ΜΠΑΝΙΟΥ
ΕΙΔΙΚΕΣ ΚΑΤΑΣΚΕΥΕΣ

ΣΟΥΛΙΟΥ 16, ΑΓ. ΔΗ-
ΜΗΤΡΙΟΥΣ
Τηλ. 210 9756231,
6945 859896
Τηλ/Φαξ 210 9915830

ΦΑΡΟΤΑΒΕΡΝΑ-ΕΣΤΙΑΤΟΡΙΟ
ΤΟ ΑΚΡΟΓΙΑΛΙ
Τις Κυριακές ανοικτά το μεσημέρι
ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΚΑΤΩΤΡΙΩΤΗΣ
ΣΚΑΛΑ ΠΟΛΙΧΝΙΤΟΥ
Τηλ. 22520 42396 - 42375

ΝΙΚΟΛΑΟΣ-ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ
Π. ΣΑΒΒΑΣ
ΔΙΚΗΓΟΡΟΣ
ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΟ ΔΙΠΛΩΜΑ ΣΤΟ
ΑΣΤΙΚΟ ΔΙΚΑΙΟ - ΠΟΛΙΤΙΚΗ
ΔΙΚΟΝΟΜΙΑ
Ε. ΒΕΝΙΖΕΛΟΥ 21, 2ος όροφος,
ΜΥΤΙΛΗΝΗ • Τηλ. 22510 26655
• κιν. 6974707156

ΤΑΞΙ ΠΟΛΙΧΝΙΤΟΥ
ΛΕΥΤΕΡΗΣ ΧΑΤΖΗΠΑΡΑΣΚΕΥΑΣ
ΤΗΛ ΠΙΑΤΣΑΣ: 22520 42444,
WHAT'S UP: 6989 411054,
ΚΙΝ.: 6932 264529 & 22520 41355

ΚΩΦΟΠΟΥΛΟΣ ΣΑΒΒΑΣ
του ΚΩΝ.
ΙΑΤΡΟΣ - ΕΝΔΟΚΡΙΝΟΛΟΓΟΣ
ΚΑΒΕΤΣΟΥ 10 - ΜΥΤΙΛΗΝΗ 81100
ΤΗΛ. 22510 47755

ΜΕΡΟΣ Β΄

Πολιχνιάτες εξόριστοι στο «νησί του θανάτου»

Γράφει ο **Σεβαστός Μοιρασγεντής**

Ο Δημήτρης Σέρβος⁹ στο φύλο του Ριζοσπάστη της 14/7/2002, έφερε στο φως το ιδιωτικό συμφωνητικό που υπογράφηκε στο γραφείο της Κοινότητας Γαύδου, στις 14 Μάρτη 1933, από τον ιδιοκτήτη του οικοπέδου Κώστα Καρυδάκη, τη γυναίκα του και τους αντιπροσώπους της Κολεχτιβάς Εξόριστων Κομμουνιστών Γαύδου. Μάρτυρες ο κοινοτάρχης της Γαύδου Νικ. Παπαδάκης και ο αστυνομικός σταθμάρχης, ενωμοτάρχης Νικ. Βλαζάκης. Από την πλευρά των εξόριστων υπογράφουν οι Λάιος Λαίου, Θανάσης Κλάρας, Νικόλας Παπαζήσης και Χαράλαμπος Δελόλμας. Η συμφωνία ήταν οι εξόριστοι να χτιστεί από τους ίδιους τους εξόριστους και με δικά τους υλικά, πάνω σε μισό στρέμμα, ισόγειο σπίτι 237 τ.μ., εξωτερική κουζίνα, φούρνος και ν' ανοιχτεί πηγάδι, χωρίς καμιά οικονομική επιβάρυνση του οικοπεδούχου, ο οποίος θα τους χορηγούσε τα παραθυρόφυλλα. Η συμφωνία ήταν οι εξόριστοι να το χρησιμοποιήσουν για επτά χρόνια, μόνο για κατοικία, και μετά να το παραδώσουν στον οικοπεδούχο, χωρίς να κρατήσουν τίποτα για τον εαυτό τους. Η προθεσμία έληγε στις 14 Μάρτη 1940. Τα χρόνια εκείνα, αλλά και τα κατοπινά, οι κομμουνιστές και οι συνοδοιπόροι τους στις εξορίες οργανώνονταν σε συλλογικές οργανώσεις, τις Ομάδες Συμβίωσης, γνωστότερες ως Κολεκτίβες¹⁰, ο χαρακτήρας των οποίων είχε καθαρά σοσιαλιστική μορφή¹¹. Όλοι ανεξάρτητα από τη μόρφωση, από το επάγγελμα ή από το φύλο, ήταν ίσοι μεταξύ τους, συμμετείχαν στις αποφάσεις και μοιράζονταν τις εργασίες. Ταυτόχρονα παρακολουθούσαν μαθήματα ποικίλης φύσης που παρέδιδαν οι πιο μορφωμένοι προς τους υπολοίπους, ενισχύοντας το θεωρητικό τους υπόβαθρο. Κατ' αυτόν τον τρόπο, οι περισσότεροι κατάφεραν όχι μόνο να επιζήσουν αλλά και να βελτιώσουν τη ζωή των μόνιμων κατοίκων των νησιών. Στη Γαύδο από πολύ νωρίς λειτούργησε η Κολεκτίβα Εξόριστων Κομμουνιστών Γαύδου, που αποτέλεσε σημαντικό παράγοντα για την οργάνωση της ζωής στην εξορία, την αντιμετώπιση του φοβερού εχθρού της πείνας, των αυθαιρεσίων των αρχών, κλπ.

Ο Βασίλης Γιανόγκωνας¹² εξόριστος στη Γαύδο εκείνη την περίοδο (1933-1934), στις Αναμνήσεις Εξοριστού που εξέδωσε το 1973 αναφέρει αρκετά χαρακτηριστικά περιστατικά από τη ζωή στο νησί, σε ορισμένα από τα οποία πρωταγωνιστούν τα «Μυτιληνιά μορέλια», όπως ο ίδιος τα αποκαλεί.

Αναφέρει το επεισόδιο της σοβαρής ασθένειας του Αχιλλέα Κοντάρου, ο οποίος έπρεπε να νοσηλευτεί άμεσα. Όμως ο ενωμοτάρχης της Γαύδου ήταν ανένδοτος και δεν επέτρεπε να μεταφερθεί στην Κρήτη για νοσηλεία. Τότε οι εξόριστοι με επικεφαλής τον Θανάση Κλάρα ξεσηκώνονται, φεύγουν από το Σαρακήνικο και πάνε στο Καστρί όπου δηλώνουν στον ενωμοτάρχη ότι αυτοί θα βάλουν τον Κοντάρου στο καΐκι για Κρήτη: «αν επιμένεις στην παράλογη απόφασή σου, ότι συμβεί θα είσαι υπεύθυνος» δήλωσε ο Κλάρας, και έτσι ο Κοντάρου πήγε για νοσηλεία στην Κρήτη.

Στους εξόριστους από τη Μυτιλήνη αποδίδει και την πρωτοβουλία να φτιαχθούν κηπάρια (μαξαξέδες) προκειμένου να μην εξαρτώνται αποκλειστικά από τα τρόφιμα που εισάγονταν από την Κρήτη, τα οποία και πλήρωναν πανάκριβα. Περιγράφει τις εναγωνίες προσπάθειές τους να σκάψουν, να φυτέψουν και να μεγαλώσουν τα φυτά, τα οποία γίνονταν θηρία, πάνω όμως που θα έδεναν καρπό ξεραίνονταν. Το πρόβλημα τελικά λύθηκε από έναν Καλπακιώτη εξόριστο, τον Καπόλα, που διέγινωσε ότι η υγρασία του χώματος ήταν η αιτία της καταστροφής. Έτσι, έσοκψαν ξανά, άφησαν το χώμα να ξεραθεί στον ήλιο, διαμόρφωσαν λούκια ώστε το χώμα να μην κρατά υγρασία, και στο τέλος είχαν τόσο μεγάλη παραγωγή που «έφαγε και η αστυνομία και οι νησιώτες. Κάναμε για την τιμή των όπλων και εξαγωγή τομάτας στα Σφακιά, φαινόμενο για τη Γαύδο και τα Σφακιά».

Αναφέρεται στις δουλειές της Κολεχτιβάς, που περιλάμβαναν τη μεταφορά νερού από μια πηγή σε απόσταση 500 μέτρων, τη μεταφορά ξύλων για το μαγείρεμα, το καθαρισμό του σπιτιού, τη μεταφορά χύματος για τη στέγη του σπιτιού, τη μεταφορά τροφίμων όταν ερχόταν το καΐκι. Αλλά και στις ατέλειωτες συνεδριάσεις της όπου συζητιόταν τόσο θέματα πολιτικά όσο και θέματα καθημερινότητας. Αντικείμενο συζήτησης στην Κολεχτιβα έγινε και το γεγονός ότι «κάποιος σύντροφος Μυτιληνός είχε σχέση με κάποια Γαυδοπούλα». Και συνεχίζει: «Κι' εδώ η συζήτηση ήταν οξυτάτη, γιατί αφορούσε γνωστό μέλος της Κολεχτιβάς μας. Και δεν εκτίθονταν μόνον αυτός, αλλά όλη η Κολεχτιβα, συλλογική η ευθύνη. Και στο γυναικείο ζήτημα οι Έλληνες και προ πάντως οι Κρητικοί είναι πιο αυστηροί και ανάποδοι. Και εδώ μίλησαν όλοι οι σύντροφοι αυστηρά, αλλά όχι να οξυνθούν τα πράγματα που αυτός ο σύντροφος να ξεστρατίσει από την Κολεχτιβα παρά να βοηθηθεί για το παραπάτημά του».

Οι εξόριστοι έπαιρναν επίδομα 10 δραχμών και ό,τι άλλο βοήθημα από συγγενείς, την Εργατική Βοήθεια Ελλάδας, κλπ., με τα οποία θα έπρεπε να ζήσουν, αγοράζοντας τρόφιμα, πληρώνοντας ενοίκιο, κλπ. Από αυτά οι αρχές τους κρατούσαν 2 δραχμές για παλιό χρέος της Κολεχτιβάς. Το 50% των εσόδων τους το έδιναν στην Κολεχτιβα. Όμως δεν ξεχνούν και τον αγώνα του κομμάτι τους. Έτσι, προκειμένου να το βοηθήσουν στην επικείμενη εκλογική ανανέωση του 1933 άλλοι αποφασίζουν να στερηθούν το βραδινό συσσίτιο, άλλοι τα τσιγάρα τους, κλπ., και το χρηματικό αντίτιμο να το στείλουν στην Κεντρική Εκλογική Επιτροπή στην Αθήνα¹³.

Στα επόμενα χρόνια από τη Γαύδο πέρασαν ως εξόριστοι κορυφαία στελέχη του ΚΚΕ. Το 1934-1935 είναι εξόριστοι εκεί ο Μήτσος Παρτσαλίδης, ο Μιλτιάδης Πορφυρογένης και ο Βασίλης Μπαρτζιώτας. Κατά τη δικτατορία του Μεταξά οι συνθήκες επιτήρησης σκληραίνουν ακόμη περισσότερο. Να η περιγραφή ενός παλιού εξόριστου στο νησί όπως δίνεται στο βιβλίο του Κώστα Γκριτζώνας, Ομάδες Συμβίωσης¹⁴: «Το σπίτι που ζουν οι εξόριστοι είναι γύρω-γύρω μαντρωμένο και συρματοπλεγμένο. Στο ισόγειο κοιμούνται οι άντρες... Στο πρώτο πάτωμα ο γυναικωνίτης. Καμιά εικοσαριά αγωνιστριες (1939-1940). Άντρες και γυναίκες περνούν όλη τη μέρα στο σπίτι ή έξω στη συρματοπλεγμένη αυλή. Κανονική φυλακή. Τρεις φορές τη μέρα δίνουν «παρών», πρωί, μεσημέρι, βράδυ... 40-45 είναι όλοι μαζί οι εξόριστοι. Καμιά δεκαριά φθισικοί και βαριά άρρωστοι μένουν στο Σαρακήνικο. Το σπίτι των εξόριστων στο Σαρακήνικο είναι ιδιοκτησία της Ομάδας Συμβίωσης. Η μοναδική ιδιοκτησία αγωνιστών στα νησιά της εξορίας». Εντούτοις, η αυστηρή επιτήρηση δεν εμπόδιζε την ομαδική απόδραση, στις 30 Μάη 1941, επτά στελεχών του ΚΚΕ από το νησί. Ήταν οι Λεων. Στρίγκος, Μ. Βαφειάδης, Μήτσος Βλαντάς, Πολύδ. Δανιηλίδης, Β. Δούκας, Μιχ. Λαθούλης και Μιχ. Κλεάνης¹⁵.

Ο Χαράλαμπος Δελόλμας και ο Γιάννης Ανδρεαδέλλης συνέχισαν μια ζωή να αγωνίζονται για τα ιδανικά και τα πιστεύω, που τους έφεραν στη Γαύδο. Τα κατοπινά χρόνια βρέθηκαν σε άλλες εξορίες (ο Δελόλμας στην Ακροναυπλία, ο Αν-

δρεαδέλλης στη Μακρόνησο κατά την περίοδο του εμφυλίου, κ.α.). Στην Κατοχή έλαβαν μέρος στην αντίσταση και αναδείχθηκαν σε ηγετικά στελέχη της οργάνωσης του ΕΑΜ Πολιχνίτου. Τον ίδιο δρόμο ακολούθησε και ο Αχιλλέας Κοντάρου. Στέλεχος του ΕΑΜ στη Λέσβο κατά την αντίσταση, έγινε δήμαρχος Μυτιλήνης το Νοέμβριο του 1944 επί Εαμοκρατίας, συνελήφθη και εξορίστηκε στην Μακρόνησο κατά τον εμφύλιο, καταδικάστηκε σε θάνατο από στρατοδικείο σκοπιμότητας και τελικά εκτελέστηκε τον Ιούνιο του 1949. Ο Μιχάλης Τυρίμος υπήρξε ηγετικό στέλεχος και βουλευτής του ΚΚΕ κατά τη δεκαετία του 1930. Συνελήφθη από την Ασφάλεια το Νοέμβριο του 1936 και φυλακίσθηκε στην Αίγινα και στην Κέρκυρα. Εκεί φέρεται να συνεργάστηκε με την μεταξική αστυνομία και το διαβόητο Μανιαδάκη στην καταπολέμηση του κομμουνισμού.

Προς το τέλος της κατοχής (το καλοκαίρι του 1944 και κατ' άλλους τον Ιανουάριο του 1945) εκτελέστηκε από μαχητές της ΟΠΛΑ (Οργάνωση Περιφρούρησης Λαϊκού Αγώνα) ως δοσίλογος και προδότης του ΚΚΕ. Ο Παναγιώτης Καραδεμίρης που μνημονεύεται στην επιστολή των εξοριστών της Γαύδου που παρουσιάστηκε προηγουμένως, καθώς και ο Παναγιώτης Λάμπρου δεν άντεξαν τις στερήσεις και τις κακουχίες της εξορίας, έχασαν τη ζωή τους στις αρχές της δεκαετίας του 1930 και αποτέλεσαν τα πρώτα θύματα του ιδιώνυμου από τη Λέσβο¹⁶.

Σεβαστός Μοιρασγεντής, Απρίλιος 2015

Από το πρωτοσέλιδο της εφημερίδας Ριζοσπάστης της 15/7/1933 για τις προσηφές των εξοριστών της Γαύδου στον εκλογικό αγώνα του ΚΚΕ. Οι Χαράλαμπος Δελόλμας και Γιάννης Ανδρεαδέλλης προσφέρουν 15 και 12 τσιγάρα αντίστοιχα.

Το ιδιωτικό συμφωνητικό που υπογράφηκε από τους εξόριστους της Γαύδου για την ανέγερση του «σπιτιού» τους στα 1933. Στους υπογράφοντες από την πλευρά των εξόριστων κομμουνιστών διακρίνονται οι υπογραφές του Θανάση Κλάρα (2η) και του Πολιχνιάτη Χαράλαμπος Δελόλμα (4η).

ΓΕΥΣΕΙΣ ΠΟΛΙΧΝΙΤΟΥ ΣΤΟ ΣΠΙΤΙ ΣΑΣ

Εργαστήριο Ζωοτροφικών Προϊόντων
Βουνάτος
www.vounatos.com.gr
ΠΟΛΙΧΝΙΤΟΣ ΛΕΣΒΟΥ
22520 41377

Παράδοση των προϊόντων μας στην Αθήνα, κατόπιν επικοινωνίας

Είμαστε δίπλα σας πάντα σε κάθε στιγμή και πάντα με τον καλύτερο τρόπο.

Γιατρούλας αρέσει να κάνει κρημνά και ζουμάκια!

Δεχόμαστε παραγγελίες για γλυκά γάμου (τσουρέκια, μπαλαβάδες) που μπορούν να μεταφερθούν ακέραια μέσω μεταφορικής - ψυγείου

Οι εξόριστοι έπαιρναν επίδομα 10 δραχμών και ό,τι άλλο βοήθημα από συγγενείς, την Εργατική Βοήθεια Ελλάδας, κλπ., με τα οποία θα έπρεπε να ζήσουν, αγοράζοντας τρόφιμα, πληρώνοντας ενοίκιο, κλπ. Από αυτά οι αρχές τους κρατούσαν 2 δραχμές για παλιό χρέος της Κολεχτιβάς. Το 50% των εσόδων τους το έδιναν στην Κολεχτιβα. Όμως δεν ξεχνούν και τον αγώνα του κομμάτι τους. Έτσι, προκειμένου να το βοηθήσουν στην επικείμενη εκλογική ανανέωση του 1933 άλλοι αποφασίζουν να στερηθούν το βραδινό συσσίτιο, άλλοι τα τσιγάρα τους, κλπ., και το χρηματικό αντίτιμο να το στείλουν στην Κεντρική Εκλογική Επιτροπή στην Αθήνα¹³.

M. & Π. ΝΕΡΑΝΤΖΗ Ο.Ε.
ΖΩΟΤΡΟΦΕΣ - ΓΕΩΡΓΙΚΑ ΕΦΟΔΙΑ
ΕΡΓΑΛΕΙΑ - ΜΗΧΑΝΗΜΑΤΑ-ΑΝΘΗ
ΜΕΛΕΤΕΣ - ΚΑΤΑΣΚΕΥΕΣ ΤΕΧΝΙΚΩΝ ΕΡΓΩΝ
- ΧΩΜΑΤΟΥΡΓΙΚΕΣ ΕΡΓΑΣΙΕΣ - ΠΕΡΙΦΡΑΞΕΙΣ
Τηλ. 22520 42989
1ο χλμ. ΠΟΛΙΧΝΙΤΟΥ-ΒΡΥΣΣΑΣ

ΣΩΤΗΡΙΟΣ Π. ΣΑΧΑΝΑΣ
ΑΙΜΑΤΟΛΟΓΟΣ
• Επιμελητής Ιατρικού Αθηνών - Κλινική Ψυχικού
• Διδάκτωρ Πανεπιστημίου Αθηνών
ΙΑΤΡΕΙΟ: Α. ΠΕΝΤΕΛΗΣ 7 & ΠΑΠΑΓΟΥ 3
ΧΑΛΑΝΔΡΙ (3ος όροφος)
ΤΗΛ: 2106850202, 6974390445
email: ssachanas@gmail.com

Ο Ξηρόκαμπος στις δόξες του

Όσο περνούν τα χρόνια, τόσο αναζητούμε το χωριό μας, τους συγγενείς, τους συγχωριανούς μας. Αναπολώ τα παιδικά μου χρόνια που παραθερίζαμε στον Ξηρόκαμπο. Ζούσαμε σ' ένα δωμάτιο τέσσερα άτομα, ήταν τα πυργέλια στα εξοχικά μας. Όλα μελετημένα. Μία πόρτα και δύο παράθυρα. Στο εσωτερικό του ενός παραθύρου κρεμόταν δεξιά το βρυσάκι κι αριστερά δυο-τρεις σειρές η πιανοθήκη. Δίπλα ένα υπερυψωμένο τζάκι, η γωνιά. Κάποτε λειτούργησε με ξύλα, μετά αντικαταστάθηκε μ' ένα πετρογκάζ για το καθημερινό μαγείρεμα.

Απέναντι στον άλλο τοίχο η ντουλάπα - μισάντρα. Τι ντουλάπα; Μια εσοχή του τοίχου κι αντί κανάτια είχε μια υφαντάτινη κουρτίνα για εξοικονόμηση χώρου.

Για να έχει πρόσβαση η μητέρα μας στο άλλο παράθυρο να τινάζει τα σεντόνια, θυμάμαι, γονάτιζε στο κρεβάτι, στο τρίποδο.

Η βεραντούλα μας, δύο επί δύο. Πάντα φιλόξενη. Θυμάμαι μαζεύονταν όλες οι γειτόνισσες, άλλες έπλεκαν, άλλες έκαναν ρόκα για την προίκα των κοριτσιών, μαζί μι αφλουγή.

Τα παιδιά τρέχαμε από δω κι από κει, σκαρφαλώναμε στις συκιές, στις αμυγδαλιές. Κάπου-κάπου ακουγόταν η φωνή της μάνας μας: «μη μπάτι σ' κάτω πιζούλα γιατί είναι του πγάδ». Πάντα έρχιαν ευθύνες στα μεγαλύτερα παιδιά:

«Ρηνούλα, Μαίρη προσέχετε την Αφρούλα, τη Στέλλα, την Ταζούλα γιατί είναι μικρές».

Νύχτωνε, ερχόταν οι άντρες απ' τις καθημερινές δουλειές τους κι η κάθε μία σπίτι της. «Αντι καληνύχτα, αύριο άμα φαν' γ-ήλιος, πίσου απ' του σπιτί' σ' Αφρουδούλας».

Θυμάμαι δίπλα στο πηγάδι η μητέρα μας έφτιαχνε το πυρομάχι, για να βάλει το καζάνι να βράσει νερό για πλύσιμο. Η τατσιά ήταν έτοιμη. Κάτασπρα τα ρούχα απ' την κουπανίδα και τη στάχτη, κρεμόταν σ' έναν σχοινί ανάμεσα σε δυο ροδιές.

Την Κυριακή ντυνόμασταν για την εκκλησία. Πηγαίναμε με τα πόδια. Κάπου-κάπου κλώτσαγα καμιά πέτρα κι η μάνα μου φώναζε: «παντα πέδιλα, θα τα χαλάσεις». Εγώ, σαν ζωηρούλα, σιγά μη σταμάταγα. Το βράδυ βόλτα στον δρόμο του Ξηρόκαμπου και πολλές φορές στο Αγροκλήπι που ήταν απ' τα καλύτερα καλοκαιρινά κέντρα.

Παρ' όλο που έφυγα πολύ μικρή, 5-6 χρονών, απ' τον Ξηρόκαμπο, στη μνήμη μου είναι χαραγμένες πολύ έντονα αυτές οι παιδικές αναμνήσεις. Ξένοιαστα χρόνια για μικρούς και μεγαλύτερους. Τώρα ο Ξηρόκαμπος έχει νεκρώσει για να δικαιολογεί την ονομασία του. Η θάλασσα, βλέπετε, κέρδισε τους παραθεριστές.

Θεοδωρή Στέλλα

ΔΕΛΤΙΟ ΤΥΠΟΥ για τον παπά-Στρατή Δήμου

Το Διοικητικό Συμβούλιο της Ομοσπονδίας Λεσβιακών Συλλόγων Αττικής (ΟΛΣΑ) εκφράζει την βαθύτατη θλίψη των συμπατριωτών μας του Λεκανοπεδίου Αττικής για τον άδικο και πρόωρο θάνατο ενός γνήσιου τέκνου της Λέσβου, του παπά- Στρατή Δήμου.

Από τα πρώτα βήματα και τους αγώνες του, διαβλέψαμε ότι η ΑΓΚΑΛΙΑ, μια οργάνωση για την περίθαλψη των μεταναστών και προσφύγων που δημιούργησε ο ίδιος, θα ήταν κάτι σημαντικό, γι' αυτό και ήταν από τους πρώτους που τιμήσαμε για το ουσιαστικό έργο του. Πράγματι η οργάνωση ΑΓΚΑΛΙΑ του παπά-Στρατή έγινε τόσο μεγάλη που χώρεσε όλο τον κόσμο. Δεν είναι τυχαίο ότι ΜΜΕ απ' όλο τον πλανήτη ενδιαφέρθηκαν για τη Λέσβο και το πρόβλημα των μεταναστών που συρρέουν στις δικές μας "πολιτισμένες" χώρες οι οποίες δημιούργησαν και κατασκεύασαν τη σημερινή τραγική κατάσταση που επικρατεί στις χώρες των προσφύγων.

Ο παπά-Στρατής ήταν η αιχμή του δόρατος μιας μαχητικής στάσης και έκανε γνωστή τη Λέσβο σε όλο τον κόσμο ως ένα νησί ανθρωπιάς και ελπίδας, όπου η φιλοξενία υπάρχει μέχρι σήμερα, τονίζοντας με κάθε τρόπο πως πρέπει να εξαλειφθούν οι αιτίες που δημιουργούν τους πρόσφυγες. Κατάφερε να αναδείξει σε σημαντικό βαθμό την ουσία του προβλήματος και τις πραγματικές του διαστάσεις, μιλώντας απλά, αλλά καιρεια. Παράλληλα σε κάθε ευκαιρία πρόβαλε και τις ομορφιές και τον πολιτισμό της Λέσβου.

Την στιγμή που κάποιοι χύνουν κροκοδείλια δάκρυα πάνω από τα πτώματα των παιδιών που ξεβράζει η θάλασσά μας και οι φωτογραφίες τους πουλάνε, ο παπά Στρατής μας έδειξε το δρόμο που πρέπει να πορευτούμε. Έκανε πράξη την εντολή της αγάπης και της αλληλεγγύης με τον καλύτερο τρόπο. Κριτήριο για να λάβει κάποιος βοήθεια δεν μπορεί να είναι το χρώμα του, η γλώσσα ή η θρησκεία του. Ήταν ο καλός Σαμαρείτης που ζούσε για να βοηθήσει τους άλλους, σε βάρος της υγείας του. Ζούσε για να μπορέσει να εξασφαλίσει την αξιοπρέπεια και να ενδυναμώσει στην ψυχή των ανθρωπών που βρισκόταν σε ανάγκη την αισιοδοξία για ένα καλύτερο αύριο. Ακόμη και στις δύσκολες μέρες τον βλέπαμε και στο νοσοκομείο «Σωτηρία» να ασχολείται και να νοιάζεται για τους πρόσφυγες που έφθαναν κατά χιλιάδες.

Το κενό που αφήνει είναι τεράστιο και αυτό δεν είναι σχήμα λόγου. Με την προσφορά του αναδεικνύεται ως ένας παγκόσμιος σταυροφόρος της αγάπης και της αλληλεγγύης, σύμβολο του αγώνα για το δοκιμαζόμενο άνθρωπο, που βρίσκεται στην ανάγκη να εγκαταλείψει την πατρίδα του και να χτυπήσει τις κλειστές θύρες αυτών που του δημιούργησαν τα προβλήματα.

Ο παπά- Στρατής βοήθησε σε πολύ σημαντικό βαθμό μαζί με άλλους φορείς, οργανώσεις, πρόσωπα κλπ ώστε να γίνει γνωστό και να αναδειχθεί το πρόβλημα σε παγκόσμιο επίπεδο. Ένα πρόβλημα τεράστιο, πολύπλοκο, που θα πρέπει να αναλάβουν σοβαρά να το λύσουν αυτοί που το δημιούργησαν. Ο παπά-Στρατής μάς έβγαλε από την απάθεια και τον εφησυχασμό και μας έδειξε πόσο απλό, αν και δύσκολο, είναι να περάσει κανείς από τα λόγια σε πράξεις.

Η απουσία του είναι μεγάλη για την κοινωνία της Λέσβου, τη χώρα μας, τον κόσμο. Σε μια κοινωνία χωρίς πρότυπα ο παπά-Στρατής ήταν το ζωντανό πρότυπο του αληθινού πρωτοπόρου, του αγωνιστή της ζωής που έφερε το χαμόγελο και την ελπίδα, που κατάφερε να εμπνεύσει και να οδηγήσει στο δρόμο της ΑΓΚΑΛΙΑΣ πολλούς και κυρίως νέους.

Υποσχόμαστε να στηρίζουμε και να βοηθήσουμε με κάθε τρόπο τους αξίους συνεργάτες του οργανισμού ΑΓΚΑΛΙΑ του παπά-Στρατή, ώστε να παραμείνει πάντοτε ανοικτή και το ίδιο ζεστή και να γεμίσει ο κόσμος με πολλές ΑΓΚΑΛΙΕΣ. Τότε θα λεγόμαστε άνθρωποι, όπως ο ίδιος έλεγε.

Τον ευχαριστούμε για όσα πρόσφερε και είμαστε βέβαιοι ότι θα προσφέρει και μετά την αναχώρησή του, αφού ήδη έγινε ένα παράδειγμα προς μίμηση που θα ζυπνήσει, θα ξεκλειδώσει και θα ζεστάνει κι άλλες ΑΓΚΑΛΙΕΣ.

Στους δικούς του ανθρώπους, την αξια γυναίκα του που γνωρίζουμε πολύ καλά πόσο στάθηκε δίπλα του, τα παιδιά του και τους συνεργάτες του, εκφράζουμε τα πιο βαθειά και ειλικρινή μας συλλυπητήρια. Θα τον θυμόμαστε πάντα. Θα είναι κοντά μας.

Καλό σου ταξίδι παπά Στρατή, καλό σου ταξίδι αγαπημένε μας φίλε

ΤΟ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΟΛΣΑ

Ο σεφ μας προτείνει ΓΛΥΚΟ ΣΟΥΛΤΑΝΙΝΑ

Αύγουστος μήνας και τα σταφύλια ωριμάζουν ανάλογα με την ποικιλία τους. Τα αμπέλια ήταν πολλά την εποχή εκείνη διάσπαρτα στις γύρω περιοχές από το χωριό. Στην κάθε περιοχή ευδοκίμουν οι συγκεκριμένες ποικιλίες. Τα περισσότερα σπίτια είχαν το δικό τους αμπέλι για τα φαγώσιμα σταφύλια και για να βγάλουν το κρασί της χρονιάς τους.

Υπήρχαν πολλά αμπέλια στο Ξηρόκαμπο κοντά στα γραφικά πυργέλια (σπιτάκια μικρά) που κάνανε το καλοκαίρι τους. Στην Τραπεριά επίσης υπήρχαν πολλά αμπέλια γιατί και εκεί κάνανε καλοκαίρι κοντά στην εκκλησία του Ταξιάρχη όπου υπήρχε και καφενείο. Στο Φλόο στα αμπέλια στη Νυφίδα και σε πολλές άλλες περιοχές.

Οι γυναίκες του σπιτιού περίμεναν πως και πώς να ωριμάσουν οι σουλτανίνες για να φτιάξουν το γλυκό που ήταν εύκολο και γινόταν πολύ όμορφο. Διάλεγαν σουλτανίνα (σταφίδα) και ρόγες που ήταν σφιχτές και χοντρές. Την καθάριζαν από τα κοτσάνια και την έπλεναν πολύ καλά. Έπειτα την έβαζαν σε τρυπητό ή κατάλληλη πετσέτα να στραγγίσει καλά. Έβαζαν στη συνέχεια τη ζάχαρη να βράσει με το νερό και να δέσει καλά σε πυκνό σιρόπι. Το κατέβαζαν από τη φωτιά και όταν κρύνουν ελαφρώς ρίχνανε μέσα τα στραγγισμένα σταφύλια. Τα βράζανε σε πολύ δυνατή φωτιά, έπαιρναν τον αφρό που έκανε με ένα κουτάλι και όταν το γλυκό έδενε καλά έριχναν το χυμό του λεμονιού. Το αφήναν να πάρει μία δύο βράσεις και το κατέβαζαν από τη φωτιά τότε έριχναν και τη βανίλια. Η πολύ δυνατή φωτιά συντελούσε στο να δέσει γρήγορα το σιρόπι του γλυκού και να διατηρήσει το κεχριμπαρένιο χρώμα του το σταφύλι.

Η αναλογία του γλυκού ήταν ως εξής
Τότε τα μετρούσαν με μέτρο την οκά ή με τα ποτήρια (2 ποτήρια σταφύλι - 1 ποτήρι ζάχαρη)

1 οκά σταφύλι σουλτανίνα (1 κιλό και 280 γραμ)
300 δράμια ζάχαρη (960 γραμ)
1 φλιτζάνι τσαγιού νερό
1 κουταλάκι του γλυκού χυμό λεμονιού
2 χαρτάκια βανίλια

Σε πολλά σπίτια τα παιδιά το έβαζαν πάνω στο ψωμί και το έτρωγαν για πρωινό ή κολατσιό.

ΓΛΥΚΟ ΜΕ ΣΤΑΦΥΛΙ ΞΕΦΛΟΥΔΙΣΜΕΝΟ

Με τον ίδιο τρόπο έφτιαχναν και γλυκό με καθαρισμένα σταφύλια. Χρησιμοποιούσαν μία συγκεκριμένη ποικιλία (τους ραζικέδες). Ξεφλούδιζαν μία μία τις ρόγες και με φουρκέτα ή χοντρή βελόνα έβγαζαν τα κουκούτσια με προσοχή για να μην ανοίξει η ρόγα. Για να πετύχει έπρεπε να το βράσουν και αυτό σε πολύ δυνατή φωτιά ώστε να διατηρήσει το ανοιχτό του χρώμα και να είναι πολύ καλά δεμένο το σιρόπι του. Η αναλογία του ήταν ακριβώς όπως και της σουλτανίνας.

*Η παραπάνω συνταγή υπόκειται σε πνευματικά δικαιώματα

Με εκτίμηση
ΚΑΤΡΑΚΑΖΑΣ ΧΑΡΙΛΑΟΣ
EXECUTIVE CHEF SUNDAYS CATERING

60 χρόνια μετά! Το 3ο Δημοτικό Σχολείο. Η ΣΤ' τάξη. Ιούνιος 1954

Η σχολική χρονιά έληξε, τελείωσαν τα βάζανα, διαλυθήκαμε. Άλλος για Χίο τράβηξε κι άλλος για Μυτιλήνη. Σκορπίσαμε στα πέρατα του κόσμου, χάθηκαν τα παιδικά όνειρα, οι παιδικοί έρωτες. Χάθηκε και το σχολείο μας, έγινε εκκλησία. Ήθελα να μάθω για την ιστορία αυτού του κτηρίου... σταμάτησε η πρωινή προσευχή στη στρογγυλή σκάλα,

χάθηκε το δυνατό κουδούνι που μας μάζευε το πρωί, άραγε να το φύλαξε κανένας για το Μουσείο μας;

Παράκληση σε όλους τους μαθητές που πέσαν απ' αυτό, μήπως υπάρχει καμιά φωτογραφία σε κανά σεντούκι.

Καθένας το δρόμο του, πολλοί πήγαν στο Γυμνάσιο και προχώρησαν στα γράμματα, ανώτερες σχολές και άλλοι στην ξενιτειά.

Εγώ στη Αθήνα, ο Μακρής στην Αυστραλία, ο Πούμπρος στη Λατινική Αμερική, ο Χατζηπαρασκευάς στην Αμερική. Η Ιατρέλη στη Θεσσαλονίκη, η Κορδώνη στο Μενίδι. Την Κουκούλα Μαρία τη βλέπω όταν πάω στο χω-

ριό. Στον σύλλογο βλέπω την Μαρία Μολυβιάτη, τον Δημητράκη Συκά και τελευταία στις εκλογές του Συλλόγου μας, την Μοιρασγεντή. Πού να τη γνωρίσω μετά από τόσα χρόνια.. το χαρήκαμε κι οι δυο.

Ένα καλοκαίρι στα Θερμά του Λισβορίου, δυο άγνωστοι μιλάγανε μια ώρα! Στο τέλος βρεθήκαμε στο ίδιο θρανίο συμμαθητές, ήταν ο Παρασκευαϊδής.

Άλλο καλοκαίρι στα κακάβια τα δικά μας στη γούρνα, συναντηθήκαμε εγώ και ο Γιώργος Καλωνιάτης και δεν γνωρίσαμε ο ένας τον άλλο. Ένα βράδυ στου Γρηγόρη, τον ρώτησα για τον Μπασκα-

λή, τι κάνει. Για καλή μου τύχη, ήταν στο διπλανό τραπέζι και μου τον έδειξε. Η συγκίνηση μεγάλη. Άλλους δεν είδα από τότε, αν και το ήθελα πολύ.

Χάθηκαν για πάντα και οι δάσκαλοί μας και μάλιστα ο Γανωτής πολύ μικρός. Την κυρία Πέρσα, αν και πήγα δυο φορές στα Πολιτικά Χαλκίδας, δεν την πρόλαβα στη ζωή.

Ήθελα πάρα πολύ να ζητήσω ένα αντάμωμα το καλοκαίρι, αλλά ψάχνοντας τη τσέπη μου, βρήκα αποδείξεις από την Εφορία, τον ΕΝΦΙΑ, τη ΔΕΗ, τον ΟΤΕ. Χρήματα δεν βρήκα και το ανέβαλα για αργότερα.

Σκέφτηκα να πάω στην εκπομπή «Έχεις πακέτο» στην κα Χατζηβασιλείου. Είναι πολλά τα άτομα και δύσκολο. Δεν γίνεται.

Αυτά αγαπητοί μου συμμαθητές που σας νοσταλγώ...
Υ.Γ. Είμαι ένα χρόνο μεγαλύτερος γιατί στη Ε' τάξη έμεινα στάσιμος.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΣΤΑΜΑΤΕΛΛΗΣ
Τηλέφωνο: 2102770886

ΓΙΩΡΓΟΣ Π. ΚΟΥΣΚΟΣ
ΕΙΔΙΚΟΣ ΚΑΡΔΙΟΛΟΓΟΣ
ΕΓΧΡΩΜΟ TRIPLEX ΚΑΡΔΙΑΣ
HOLTER ΡΥΘΜΟΥ ΚΑΙ ΑΡΤΗΡ. ΠΙΕΣΗΣ
ΤΕΣΤ ΚΟΠΩΣΗΣ ΣΕ ΚΥΛΙΟΜΕΝΟ ΤΑΠΗΤΑ
ΕΛΕΓΧΟΣ ΜΟΝΙΜΩΝ ΒΗΜΑΤΟΔΟΤΩΝ
ΚΑΒΕΤΣΟΥ 44 (ΗΜΙΟΡΟΦΟΣ)
ΜΥΤΙΛΗΝΗ
ΤΗΛ. 22510-47447, 693-2580123

ΧΩΜΑΤΟΥΡΓΙΚΕΣ ΕΡΓΑΣΙΕΣ
Πανταζής Γιώργος
Πολιχνίτος Λέσβου
Τηλ. 22520 42275,
κιν. 6976 037588

SUNDAY'S GASTRONOMY CATERING
Χαρίλαος Κατρακάζας
Executive Chef
Κινητό: 6944885536
ΑΦΟΙ ΣΤΕΝΙΩΤΗ Ο.Ε. - Ιωλκού & Μαγνησίας 51, Αχαρνές, Τ.Κ. 13671
Τηλ: 2108540444, 2102448707
Φαξ: 2108540434
e-mail: sundayscatering@gmail.com
http://www.sundayscatering.gr

ΣΙΔΗΡΟΚΑΤΑΣΚΕΥΕΣ ΠΑΝΤΟΣ ΤΥΠΟΥ
ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΑ ΚΑΓΚΕΛΑ • ΔΕΞΑΜΕΝΕΣ ΚΑΥΣΙΜΩΝ - ΝΕΡΟΥ
• ΣΤΕΓΑΣΤΡΑ • ΣΚΑΛΕΣ
ΚΩΣΤΑΣ Σ. ΒΑΛΛΗΝΗΣ
ΠΟΛΙΧΝΙΤΟΣ • ΤΗΛ: 22520 41277
Οικίας: 22520 42273, 6978 543138

ΧΡΥΣΘΕΑ Κ. ΖΑΡΟΥΛΗ
ΝΕΥΡΟΛΟΓΟΣ
• Διδάκτωρ Πανεπιστημίου Αθηνών
• Επιστημονικός Συνεργάτης Νοσοκομείου ΝΙΜΙΤΣ & Ιατρικού Αθηνών - Κλινική Ψυχικού
ΙΑΤΡΕΙΟ: Λ. ΠΕΝΤΕΛΗΣ 7 & ΠΑΠΑΓΟΥ 3
ΧΑΛΑΝΔΡΙ (3ος όροφος)
ΤΗΛ: 2106850202, 6977328162
email: xzarouli@gmail.com

ΜΑΚΡΟΠΟΥΛΟΣ ΙΩΑΝΝΗΣ
Ενοικιάζονται γκαρσονιέρες επιπλωμένες με όλες τις ανέσεις και τηλέφωνο
Πάνω στο κύμα στη Σκάλα Πολιχνίτου.
Περιβάλλον οικογενειακό
Για τους συγχωριανούς ειδικές τιμές
Τηλ.: (22520) 41061 - 42365

ΠΗΝΕΛΟΠΗ ΣΑΡΙΖΟΓΛΟΥ
ΤΕΛΕΙΟΦΟΙΤΗ ΓΑΛΛΙΚΗΣ ΦΙΛΟΛΟΓΙΑΣ
ΠΑΝ/ΜΙΟΥ ΑΘΗΝΩΝ
ΠΑΡΑΔΙΔΕΙ ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΓΑΛΛΙΚΩΝ
ΣΕ ΟΛΑ ΤΑ ΕΠΙΠΕΔΑ Α1, Α2, Β1, Β2, Sorbone C1, Sorbone C2
Τηλ. 6948 042772

TAXI ΚΡΗΤΙΚΟΣ
Κρητικός Γιώργος
τηλ. 6944 648899,
22520 41000
ΠΟΛΙΧΝΙΤΟΣ ΛΕΣΒΟΥ

ΓΡΑΦΕΙΟ ΤΕΛΕΤΩΝ
ΚΩΣΤΑΣ Σ. ΤΑΞΕΙΔΗΣ
Πολιχνίτος Λέσβου
Εξυπηρέτηση καθ' όλο το 24ωρο
Τηλ Γραφείου: 22520 42002
Αθηνών: 210 9768835
Κιν. 6944 330572, 6948 530118

ΝΥΦΙΔΑ BEACH HOTEL
ΜΥΡΣΙΝΗ ΣΑΒΒΑΔΕΛΛΗ
ΝΥΦΙΔΑ ΠΟΛΙΧΝΙΤΟΥ - ΛΕΣΒΟΣ
ΤΗΛ.: 22520 - 41841, 41764, 42266
41 068, Fax: 22520 42266

ΨΑΡΟΤΑΒΕΡΝΑ - ΚΑΦΕ - ΟΥΖΕΡΙ «Γιώτης»
ΑΝΟΙΚΤΑ ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΑ ΚΑΙ ΤΟΝ ΧΕΙΜΩΝΑ
ΝΥΦΙΔΑ, ΠΟΛΙΧΝΙΤΟΣ
ΤΗΛ. 22520 41329, ΚΙΝ. 6977 653949

ΠΕΤΡΕΛΑΙΟ ΘΕΡΜΑΝΣΗΣ
ΚΑΚΑΜΠΟΥΡΑΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ του ΓΡΗΓ.
Διανομή κατ' οίκον σε όλη την Αττική
Σε εμάς θα βρείτε τις χαμηλότερες τιμές της αγοράς.
Με εγγύηση στην ποιότητα και στην ποσότητα του πετρελαίου.
Τηλ. Παραγγελιών 2104626491
2104611035, Κιν. 6937019654

ΙΧΘΥΟΠΩΛΕΙΟ ΟΙ 3 ΓΟΡΓΟΝΕΣ
Τα πιο φρέσκα ψάρια από το δικό μας καΐκι κατευθείαν στο πιάτο σας
ΠΟΛΙΧΝΙΤΟΣ
Τηλ. 22520 42277, 6974 058993,
6976 606329

«Η ΑΓΝΟΤΗΣ»
ΓΑΛΑΚΤΟΚΟΜΙΚΑ ΠΡΟΪΟΝΤΑ
ΓΙΩΡΓΟΣ Γ. ΖΟΥΡΟΣ
Πολιχνίτος Λέσβου
Τηλ. 22520 41078, 42060
κιν. 6978 746980

ΛΑΜΠΟΥΣΗΣ Γ. ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ
Χειρουργός Οδοντίατρος
ΑΚΤΙΝΟΓΡΑΦΙΕΣ: • Ψηφιακή Ενδοστοματική • Κεφαλομετρικές • Πανοραμικές
• Τομογραφίες γνάθων • ΕΜΦΥΤΕΥΜΑΤΑ
Καβέτσιου 44 (άνωθεν Ολυμπιακής),
Μυτιλήνη • Τηλ.: 27.772
Οικία: Κέας 28 - Μυτιλήνη • Τηλ.: 45.740

Αισθητικές Αποκαταστάσεις
Λεύκανση Δοντιών
ΠΕΛΗ Γ. ΓΕΩΡΓΗ D.M.D
Αισθητική Οδοντιατρική
Tufts University of Boston USA
ΓΕΝΝΗΜΑΤΑ 20, ΑΜΠΕΛΟΚΗΠΟΙ
ΤΗΛ. 210 6913631

ΤΑΒΕΡΝΑ «Ο ΒΑΣΙΛΗΣ»
Ψητά στα κάρβουνα - Λαχταριστές σουβλές & σπιτικές σπεσιαλιτέ!
Ανετο πάρκινγκ, καταπράσινο κήπος, παιδότοπος
ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΖΟΥΡΟΣ
Λεωφόρος Μαραθώνος 26, Μάτι ΑΤΤΙΚΗΣ
Τηλ. 2294075666, 6942661038

Ακ' σι λόγια! του *Τάσου Μακρή*

Σα θέλ' να σι χαλάσ' υ Θεός, παίρν' πρώτα του μυαλό σ'

«Μωραίνει ο Θεός ον βούλεται απολέσαι»

Οι δυο ρήσεις είναι ταυτόσημες. Η πρώτη, πολυχνιάτικη και νεώτερη, θα μπορούσε να είναι αντιγραφή της δεύτερης, αρχαίας, ή έστω πετυχημένη μετάφρασή της. Η διατύπωση της όμως διαφέρει στις λεπτομέρειες και μας αναγκάζει να προβληματιστούμε, αν δηλαδή γνώριζαν οι πρόγονοί μας την ύπαρξη της αρχαίας, ή έφτασαν ξανά στο ίδιο συμπέρασμα με τη μέθοδο της επισταμένης παρατήρησης των κοινωνικών διεργασιών.

Και στις δυο περιπτώσεις, το κυρίαρχο γεγονός είναι η καταστροφή. Στην αρχαία γλώσσα επισημαίνεται με το ρήμα απόλλυμι και στη νεότερη με το ρήμα χαλώ, το οποίο στη νεοελληνική παίρνει σημασία, που πλησιάζει και στην οσμή του θανάτου. Βρισκόμαστε λοιπόν μπροστά σε έναν λόγο πολύ αγχωτικό, για να διατυπωθούν βαριά αποτελέσματα, που είναι επακόλουθα της ανθρώπινης απειροσκεψίας.

Τέτοιοι λόγος είναι ασήκωτος από τις ανθρώπινες διαστάσεις. Ίσως και να 'ταν απίστευτος, αν δεν φορτωνόταν η ευθύνη στο Θεό. Αυτός είναι, νομίζω, ο λόγος που και στις δυο διατυπώσεις τη δουλειά την κάνει ο Θεός. Και στις δυο βέβαια περιπτώσεις, αιτία της καταστροφής είναι η απώλεια του μυαλού, το οποίο αφαιρείται, γιατί το αποφάσισε ο Θεός.

Αν αυτή τη θεϊκή παρέμβαση την πάρουμε τοις μετρητοίς, τότε φθάνουμε στα όρια της βλασφημίας. Δεν είναι κατανοητή σήμερα η αναντιστοιχία της ιδιότητας του Πανάγαθου με την εκδικητικότητα. Και μάλλον ούτε παλιότερα οι άνθρωποι ήθελαν να προσδώσουν στους θεούς τους και ανθρώπινες αδυναμίες. Και στην αρχαία ελληνική μυθολογία δικά τους καμώματα θα ήθελαν να καυτηριάσουν και τα φόρτωναν στους θεούς τους για περισσότερη έμφαση. Έτσι στις δυο φράσεις δεν είναι δυσδιάκριτη η ανθρώπινη ευθύνη για την απώλεια του μυαλού. Ίσα-ίσα, αν δεν είχε σκοπό τη διαπαιδαγώγηση των ανθρώπων για την πρόληψη δυσάρεστων καταστάσεων, δεν θα υπήρχε λόγος, διατύπωσης των φράσεων.

Παιδευτικός λοιπόν και αυτή τη φορά, ο παροιμιακός λόγος των προγόνων μας με καταληκτικό συμπέρασμα πως, για το χαμό μας, φταίμε εμείς, η απώλεια του μυαλού μας, οι λανθασμένες κρίσεις μας, οι λάθος αποφάσεις μας. Κι ενώ φαινομενικά φορτώνονται στο Θεό, είναι ευδιάκριτη η παραίτηση να μην επιτρέψουμε στο νου μας να διολισθαίνει στον παραλογισμό. Κι όλα αυτά επιβάλλονται με την παρέμβαση της αναγκαιότητας, γι' αυτό και χρησιμοποιούνται ρήματα σκληρής σημασίας, όπως χαλώ και απόλλυμι.

Η αξία του παροιμιακού λόγου έγκειται στη διεισδυτικότητα του στα κοινωνικά φαινόμενα, τα οποία απ' τα πανάρχαια χρόνια, από την εποχή των πρωτόπλαστων, διατηρούν τις σταθερές τους. Έτσι οι παροιμίες και γενικά ο όποιος παροιμιακός λόγος, είναι διαχρονικός. Οι μυαλωμένες ενέργειες είναι απαίτηση όλων των κοινωνιών και όλων των εποχών. Οστούσο τα πράγματα δεν πάνε πάντα απ' αυτό το δρόμο. Πάρα πολλές φορές οι άνθρωποι, σε ατομικό και κοινωνικό επίπεδο, καταλαμβάνονται από ατομική ή ομαδική παράκρουση, χάνουν τη λογική τους και οδηγούνται στον χαλασμό.

Στους χρόνους μας φαίνεται πως ο Θεός αποφάσισε πως είναι καιρός να απαλλάξει τη Γη από το κατασκευασμά του, τον άνθρωπο. Ο αλάνθαστος Θεός βλέπει πως έκανε λάθος να ξεστομίσει την εντολή: «...και κατακυριεύσατε τη Γη...». Καιρός είναι να του πάρει το μυαλό, για να οδηγηθούν από μόνοι τους στην απώλεια. Δίχως μυαλό και με «ελεύθερη βούληση», ενεργούν πια τελείως παράλογα προς το δρόμο του χαμού τους. Κι αν κάποια λογική φωνή, κάπου-κάπου, ακούγεται, ηχεί στα αυτιά των πολλών τελείως παράφωνα και εξασθενημένα μέσα στον ορυμαγδό της καθολικής παράνοιας.

Ο γενικευμένος παραλογισμός γίνεται αισθητός σε όλα τα μήκη και πλάτη του πλανήτη μας με επιπτώσεις καταστροφικές σε όλους τους τομείς. Ο πόλεμος φαίνεται να είναι πιο παρανοϊκός και καταστροφικός, αλλά και η καταστροφή του περιβάλλοντος είναι άκρως απειλητική για το ανθρώπινο είδος. Κάποια αόρατη δύναμη πήρε το μυαλό των ανθρώπων και τους κάνει ανίκανους σε καθολικό επίπεδο, να σταματήσουν το πριόνισμα του κλαδίου που κάθονται, ενώ βλέπουν πως πολύ σύντομα θα πέσουν όλοι μαζί.

Δίχως μυαλό λοιπόν οι άνθρωποι της Γης, δίχως μυαλό και οι Έλληνες στη γωνιά μας, ενεργούν με άσκεπτα για το χαλασμό μας που μοιάζει να έρχεται ταχύτατα και σίγουρα. Κι απ' τα βάθη των αιώνων άδικα η Ιστορία κραυγάζει με εναγώνια φωνή: «Μωραίνει ο Θεός ον βούλεται απωλέσαι».

**«Ψηφίδες από την Ιστορία μας»
ΜΥΤΙΛΗΝΗ - ΦΩΚΑΙΑ
ΚΟΙΝΟ ΝΟΜΙΣΜΑ**

Στην πόλη της Μυτιλήνης το 400 π.Χ. διεξάγεται μια σημαντική δίκη. Δικαστές είναι έξι άρχοντες από τη Μυτιλήνη και τρεις από τη Φώκεια. Η υπόθεση είναι ότι βρέθηκαν δύο κίβδηλα νομίσματα ένα στην αγορά της Μυτιλήνης και ένα στην αγορά της Φώκαιας. Τα νομίσματα ανακάλυψαν οι αργυραμοιβοί Μητρόδωρος και Αμφάρετος από τις παραπάνω πόλεις αντίστοιχα. Και οι δυο αργυραμοιβοί όταν ανακάλυψαν τα κίβδηλα νομίσματα στράφηκαν στους δυο επίσημους δοκιμαστές των πόλεων τους, οι οποίοι τα βρήκαν πράγματι ελαφρύτερα. Οι δοκιμαστές απευθύνθηκαν στη νόμιμη εξουσία της πόλης της Μυτιλήνης και επειδή τα νομίσματα είχαν το σήμα της Μυτιλήνης, σύμφωνα με τη συμφωνία των δύο πόλεων το δικαστήριο θα γίνει στη Μυτιλήνη. Υπόδικοι είναι ο Κέρνας* και οι δυο βοηθοί του. Μάρτυρες κατηγορίας ο Αμφάρετος (που ήρθε από τη Φώκεια), ο Μητρόδωρος και οι δυο δοκιμαστές (Απολλώνιος και Αρίσταρχος). Οι υπόδικοι θα προσπαθήσουν να αποδείξουν την αθωότητά τους.

«Έκτη» του Αρχαιολογικού Μουσείου Μυτιλήνης

Αλλά ως πάρομοι τα πράγματα με τη σειρά. Η Μυτιλήνη στην αιολική Λέσβο και η Φώκεια γύρω στο 520 π.Χ. στη μικρασιατική Ιωνία συνήψαν τη συνθήκη για την κοπή κοινού νομίσματος από ήλεκτρο, με ορισμένο βάρος και σταθερή αναλογία στα μέταλλα του κράματος. Το κοινό αυτό νόμισμα κυκλοφορούσε στις επικράτειες των δύο ανεξάρτητων πόλεων -κρατών, στις αποικίες τους και σε περιοχές, που επηρεάζονταν πολιτικά, οικονομικά και εμπορικά από τη Μυτιλήνη και τη Φώκεια. Η κοπή των νομισμάτων αποτελούσε μια πολιτική πρακτική, που διευκόλυνε τις εμπορικές συναλλαγές. Πρώτη η Μυτιλήνη, ύστερα από κλήρωση, άρχισε να κόβει ηλεκτρίνα νομίσματα. Μεγάλη ποικιλία παραστάσεων υπήρχε στις δύο όψεις των νομισμάτων. Οι παραστάσεις αυτές αποτελούσαν επιλογή του αξιωματούχου υπαλλήλου του νομισματοκοπείου, που ήταν υπεύθυνος και για την ποιότητα και τη σωστή αναλογία των μετάλλων του κράματος των νομισμάτων.

Μόνο στα νομίσματα της Φώκαιας υπάρχει το σήμα-σύμβολο της πόλης η φώκη (φώκια).

Σε περίπτωση παραχάραξης της ποιότητας, τους βάρους, της αναλογίας των μετάλλων ή των τύπων των νομισμάτων δικαστήριο αναλαμβάνει την επιβολή της ποινής στον υπαίτιο της κιβδηλείας (κέρναντα), ο οποίος πρέπει να προσαχθεί σε δίκη μέσα σε διάστημα έξι μηνών. Στην επιγραφή ορίζεται η σύνθεση του δικαστικού σώματος από άρχοντες της Μυτιλήνης και της Φώκαιας, επειδή ο υπόδικος είναι ένοχος και για τις δύο πόλεις. Η αναλογία των μελών του σώματος εξαρτάται από τον τόπο που γίνεται το αδίκημα. Όταν αποδειχθεί ότι η παραχάραξη έγινε σκόπιμα, τότε ο υπαίτιος της καταδικάζεται σε θάνατο. Στην περίπτωση που διαπιστωνόταν ότι η κιβδηλεία έγινε χωρίς την υπαιτιότητα του κέρναντος, τότε το δικαστήριο αποφασίζει για το πρόστιμο.

Για να επικυρώσουν την νομισματική τους συνθήκη οι δύο πόλεις την κατέγραψαν σε δύο μαρμάρινες στήλες, μια για κάθε πόλη. Το κείμενο για τη Μυτιλήνη γράφτηκε σε αιολική διάλεκτο και το κείμενο για τη Φώκεια σε ιωνική. Η κάθε στήλη ήταν τοποθετημένη στην πόλη της αντίστοιχα σε περίοπτη θέση στην Αγορά.

Ο ήλεκτρος αποτέλεσε το αποκλειστικό μέταλλο της νομισματοκοπίας του μικρασιατικού χώρου στα πρώτα πενήντα χρόνια της εφεύρεσης του νομίσματος. Τους εμπροσθότυπους των νο-

μισμάτων διακοσμούν ζώα υπαρκτά (λιοντάρια, πετεινοί, βοοειδή) και φανταστικά (γρύπες, σφίγγες), φυτά έντομα, ενώ στις πίσω επιφάνειες «κτυπούν» ένα ή περισσότερα έγκοιλα τετράγωνα. Από τις αρχές του 6ου π.Χ., τους εμπροσθότυπους των νομισμάτων των περισσότερων ιωνικών νομισματοκοπιών διακοσμούν τα σύμβολα των πόλεων και των θεών που τις προστατεύουν. Ο ήλεκτρος είναι φυσικό κράμα χρυσού και αργύρου και υπάρχει στις όχθες των ποταμών Πακτωλού και Έρμου στη Μ. Ασία. Για την κοπή των νομισμάτων στη Μυτιλήνη χρησιμοποιήθηκε ήλεκτρος, που παρασκευαζόταν στο εργαστήριο με τεχνητό τρόπο με ορισμένη αναλογία χρυσού και αργύρου.

Πώς ξεχωρίζουν όμως τα νομίσματα της Μυτιλήνης και της Φώ-

καιας; Από τις διαφορετικές παραστάσεις στα νομίσματα, από εγχάρακτα γράμματα, δηλωτικά της πόλης ή του νησιού (Μ, ΜΥΤΙ, ΛΕ για τα νομίσματα της Μυτιλήνης) και από το εικονιζόμενο κεφάλι του εμπροσθότυπου των νομισμάτων της Μυτιλήνης που βλέπει προς τα δεξιά ενώ των νομισμάτων της Φώκαιας στρέφεται προς τα αριστερά και στη μία πλευρά απεικονίζεται πάντα η φώκια, το σύμβολο της πόλης.

Η ΜΕΤΑΦΟΡΑ ΣΤΟ ΣΗΜΕΡΑ

Το κάτω μέρος της ενεπίγραφης στήλης με τη νομισματική συνθήκη, σπασμένη σε δυο κομμάτια φυλάσσεται σήμερα στο παλιό κτήριο του Αρχαιολογικού Μουσείου της Μυτιλήνης. Η επιγραφή εντοπίστηκε εντοιχισμένη στο σπίτι του Δη. Καραπαναγιώτη κοντά στο σημερινό κάστρο από τον Ch. Newton, τον Άγγλο αρχαιολόγο και υποπρόξενο της χώρας του στη Μυτιλήνη το 1852. Μια έκπη από ήλεκτρο μπορεί ο επισκέπτης να δει σε προθήκη του ίδιου Μουσείου, ενώ μεγάλη ποικιλία των εκτών της Μυτιλήνης και της Φώκαιας βρίσκεται στα μεγάλα Μουσεία του κόσμου και στη διεθνή βιβλιογραφία. Μόνο ένας στατήρας από ήλεκτρο της Μυτιλήνης σώζεται στο Βρετανικό Μουσείο και χρονολογείται στο 440 π.Χ. Από τους στατήρες της Φώκαιας δεν σώζεται κανένας μέχρι σήμερα.

Η κοπή των νομισμάτων από ήλεκτρο στη Μυτιλήνη και στη Φώκεια σταμάτησε το 350 π.Χ..

Κουμάνια Μυρσίνη Δασκάλα

* κέρνας : ετήσιος υπάλληλος του κράτους, υπεύθυνος για το προκαταναμένο κράμα χρυσού και αργύρου των νομισμάτων από ήλεκτρο. Από το ρήμα κερνάω, που αποτελεί αιολικό και ποιητικό τύπο του κεράννυμι: αναμειγνύω, σχηματίζω κράμα μετάλλων με λιγότερο χρυσό, νοθεύω

«ΚΑΛΑΜΑΚΙΑ»
ΤΑΒΕΡΝΑ - ΕΝΟΙΚΙΑΖΟΜΕΝΑ ΔΩΜΑΤΙΑ
8ης ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ 13, ΜΥΤΙΛΗΝΗ
ΤΗΛ. 22520 61270 / Βατερρά, Λέσβος
e-mail: MARIAGEORGAKA3@GMAIL.COM

Σπύρος Καλημέρης
Ψυχίατρος Ψυχοθεραπευτής
Λεωφόρος Κηφισίας 125-127, Αθήνα
Εμπορικό κέντρο «Κόσμος», 5ος όροφος,
Τηλέφωνο/φαξ: 2130248566
Κινητό: 6973389212
e-mail: spiroskalimeris@gmail.com

ΑΛΙΚΗ ΤΖΙΜΑ- ΚΑΤΑΤΡΙΩΤΟΥ ΔΙΚΗΓΟΡΟΣ
Ιπποκράτους & Καλλιδρόμιου 6,
Αθήνα 114 72.
Τηλ. 210 33303151, 3390041-2,
Fax: 2103303171 • κιν. 6974430581

ΧΑΡΗΣ ΚΑΡΝΑΣ
Πολιτικός Μηχανικός Ε.Μ.Π.
ΜΕΛΕΤΕΣ • ΕΠΙΒΛΕΨΕΙΣ
• ΟΙΚΟΔΟΜΙΚΕΣ ΑΔΕΙΕΣ
ΜΥΤΙΛΗΝΗ • ΤΗΛ: 2251041409

ΖΩΤΡΟΦΕΣ - ΛΙΠΑΣΜΑΤΑ ΓΕΩΡΓΙΚΑ ΕΙΔΗ - ΦΥΤΟΦΑΡΜΑΚΑ - ΓΛΑΣΤΡΕΣ ΠΛΑΙΝΕΣ - ΣΥΡΜΑΤΑ ΠΕΡΙΦΡΑΞΕΩΣ
ΠΑΤΣΑΤΖΗΣ ΕΛΕΥΘΕΡΙΟΣ
2ο κλμ ΠΟΛΙΧΝΙΤΟΥ
ΤΗΛ: 22520 41204, 6976033829

ΚΟΜΜΩΤΗΡΙΟ «ΧΡΙΣΤΙΝΑ»
ΑΝΔΡΙΚΟ-ΓΥΝΑΙΚΕΙΟ-ΠΑΙΔΙΚΟ
ΠΟΛΙΧΝΙΤΟΣ ΛΕΣΒΟΥ
Τηλ/φαξ: 22520 41008
Κιν. 6947 676912

ΓΕΩΠΟΝΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ ΚΗΠΟΥ ΣΑΝΤΗ ΧΡΥΣΑ -ΣΑΝΤΗΣ ΣΩΤΗΡΗΣ
ΓΕΩΠΟΝΟΙ
ΛΕΩΦ.ΜΑΡΑΘΩΝΟΣ 116, ΓΕΡΑΚΑΣ
ΤΗΛ. 2106613551, 6977 906321,
6932 356464

ΑΓΡΟΤΟΥΡΙΣΤΙΚΟΣ ΑΓΡΟΤΟ-ΒΙΟΤΕΧΝΙΚΟΣ ΣΥΝΑΙΤΕΡΙΣΜΟΣ ΓΥΝΑΙΚΩΝ ΠΟΛΙΧΝΙΤΟΥ ΛΕΣΒΟΥ
Δεχόμαστε παραγγελίες για γάμους, βαφτίσεις, μνημόσυνα και Catering για εκδηλώσεις.
Τηλ.: 22520 42260

ΛΟΓΙΣΤΙΚΟ ΓΡΑΦΕΙΟ ΑΛΑΝΗ ΜΑΡΙΑ
ΠΟΛΙΧΝΙΤΟΣ ΛΕΣΒΟΥ
ΤΗΛ. 22520 42948, 6956 532833
e-mail: alani_maria@hotmail.gr

ΣΥΝΕΡΓΕΙΟ ΚΑΘΑΡΙΣΜΟΥ ΚΤΙΡΙΩΝ - ΓΡΑΦΕΙΩΝ & ΚΟΙΝΟΧΡΗΣΤΩΝ ΧΩΡΩΝ
Χρήστος Φράγκος
ΤΗΛ. 210 577 43 63
Κιν.: 6948 538 615,
6940 115483

ΑΝΑΓΝΩΣΤΟΥ-ΚΑΡΝΑ ΕΙΡΗΝΗ
ΣΥΜΒΟΛΑΙΟΓΡΑΦΟΣ
Π. Κουντουριώτη 47Γ
Προκουμαία ΜΥΤΙΛΗΝΗ
Τηλ. 2251026025 • 6946261828
Email. eiranag@yahoo.gr

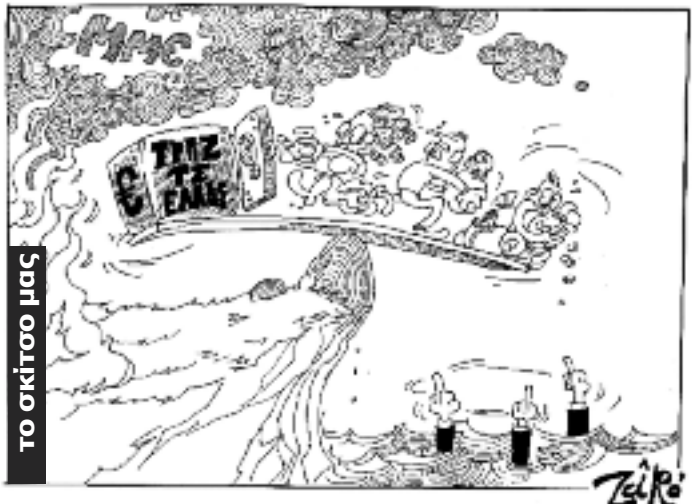
Αδελφοί Κρικιάνη Μεταφορές
από και προς Αθήνα - από και προς Μυτιλήνη
Αναλαμβάνουμε μεταφορές και διαθέτουμε ανυψωτικά μηχανήματα.
Τηλ. 6974 00 4032
Αποθήκη: Κηφισού 63 Αθήνα

ΣΤΡΑΤΟΣ Π. ΠΟΥΜΠΡΟΣ D.D.S.M.S.
Ειδικός Ορθοδοντικός
Ειδικευμένος στο Πανεπιστήμιο της Καλιφόρνια, (UCLA) ΗΠΑ
ΔΕΧΕΤΑΙ ΜΕ ΠΑΝΤΕΒΟΥ
Πολυτεχνείου 32, 141 22 Ν. Ηράκλειο
Τηλ.: 210 28 41 582

ΠΩΛΟΥΝΤΑΙ
• Παραθαλάσσιο οικόπεδο 550 τ.μ εντός αγεδίου άρτιο και οικοδομήσιμο. Απόσταση από τη θάλασσα 200 μ, στη Νυφίδα Πολιχνίτου.
• Πωλείται οικόπεδο 4 στρέμματα στη Νυφίδα, επίπεδο με θέα. Πληροφορίες: 6944511685 κ. Στράτος Π.

Παλαιολόγος Π. Παλαιολόγος ΔΙΚΗΓΟΡΟΣ
ΚΑΝΙΓΓΟΣ 10, 7ος όροφος, Αθήνα
Τηλ/φαξ: 210 3813828
Κιν. 6936 630243
e-mail: paleo_paleo@yahoo.gr

Το σκίτσο μας

ΟΙΚΟ-ΛΟΓΙΚΑ

Του ΤΑΣΟΥ ΜΑΚΡΗ

ΟΙΚΟΛΟΓΙΚΗ ΚΡΙΣΗ ΣΤΟΝ ΤΟΠΟ ΜΑΣ

Οι λαγκάμνες και το έργο τους

Το οικοσύστημα του Κόλπου είναι ιδανικό για την ευδοκίμηση των οστράκων. Έχει βυθό πολυτοκίλο και νερά πλούσια σε πλαγκτόν, για να βρίσκουν τα όστρακα το περιβάλλον, που χρειάζεται το κάθε είδος και άφθονη τροφή. Έτσι βρίσκουμε στρείδια στις πέτρες, χτένια στις φυκιάδες και στην αμμόλασπη, μύδια στα ρηγά του μυχού του Κόλπου, κυδώνια στον αμμουδερό βυθό, καλογριές στις δραγάνες, φούσκες και καλόγνωμες στους βραχότοπους και στις δραγάνες, αχιβάδες στις πετραδερές παραλίες, σωλήνες στη λάσπη, πίνες ριζωμένες στις φυκιάδες και άλλα.

Μαζί με τα όστρακα στον υπέροχο και απίθανο ζωντανό βυθό του οικοσυστήματος, οργιάζει η ζωή, μ' ένα πλέγμα αλληλοεξάρτησης των ειδών, σε μια τροφική αλυσίδα, που η όποια διατάραξη της είναι εγκληματική, αφού φέρνει σίγουρα καταστροφή. Και η διατάραξη είναι δυνατή σχεδόν πάντα του ανθρώπου.

Από τους οργανισμούς που ζουν στο βυθό, άλλοι ζουν στην επιφάνειά του και άλλοι είναι χωμένοι στη λάσπη ή στην άμμο. Καθένας από αυτούς παίζει το ρόλο του κι όλοι μαζί στηρίζουν

το οικοσύστημα. Κανείς τους δεν είναι άχρηστος ή επιζήμιος. Το αγγούρι π.χ. της θάλασσας (ο γρύλος) θα μπορούσε να πει κανείς πως είναι ένας άχρηστος οργανισμός. Μια καλή παρατήρηση όμως θα βρει στο στομάχι των κοβιών μικρούς γρύλους, άρα είναι τροφή. Απ' την άλλη, ο ίδιος διατρέφεται με άμμο, που βάζει στον πεπτικό του σωλήνα, αφαιρεί τους μικροοργανισμούς, που γίνονται τροφή του και αποβάλλει ένα μακαρόνι πεντακάθαρης άμμου. Είναι, λοιπόν, ένας μικρός, φιλότιμος και άμισθος καθαριστής του βυθού και κατ' επέκταση της θάλασσας. Τις κοχλίες θα τις βρούμε πάνω στα ψόφια ψάρια κατά σωρούς. Εξαφανίζουν κάθε πτώμα που θα μπορούσε να μολύνει τη θάλασσα με το σάπισμά του. Κι όταν καλοθραφούν, θα τις σπάσουν με τα σιδερένια σαγόνια τους κι ο τσιπούρες, για να γίνουν με τη σειρά τους τροφή σε ανώτερη θέση της τροφικής αλυσίδας. Άλλες πάλι θα τις αδειάσουν οι αστερίες και το κέλυφός τους θα χρησιμοποιηθεί για κατοικία από τα καρτσόνια (βερνάρδος ο ερημίτης). Μαμούνια, σκουλίκια διάφορα, γαριδάκια, αχιβάδες χιλίων λογίων, σωλήνες και ων ούκ έστι αριθμός οργανισμών, ζουν κρυμμένα στην αμμόλασπη του βυθού, εργάζονται νυχθημερόν πολεμώντας νοσογόνους μικροοργανισμούς και προσφέρουν διπλή υπηρεσία γινόμενοι τροφή στα μπαμπούνια, στα λιθρίνια, στα μουρμούρια και σε άλλα ψάρια που γίνονται νόστιμη τροφή του ανθρώπου. Κι ο άνθρωπος γι' αυτές τις υπηρεσίες του βυθού ανακάλυψε τις λαγκάμνες...!

Έστησαν οι Καλλονιάτες την προτομή του Αριστοτέλη, γιατί πέρασε πριν δύομιση χιλιετίες απ' τον Κόλπο μας, τον μελέτησε, θαύμασε τον πλούτο του και προφήτευσε πως θα τον καταστρέψουν οι ψαράδες με τα σιδερένια εργαλεία που σέρνουν τον βυθό. Σοφός ήταν ο άνθρωπος, είδε αμέσως στην καρδιά του πρόβλημα. Αν μπορούσε να δει απ'

εκεί που βρίσκεται, πως ακόμα τραβούν λαγκάμνες στον Κόλπο και ισχυρίζονται συγχρόνως πως δεν κάνουν καμιά ζημιά, σίγουρα θα μας απαγόρευε να στήσουμε την προτομή του.

Οι λαγκάμνες, βαριά τριγωνικά, σιδερένια εργαλεία με χοντρό διχτένιο σάκκο, σύρονται στον βυθό με τις ισχυρές σύγχρονες μηχανές και τον γδέρνουν, τον σκάβουν, ξεριζώνουν τα φύκια, χαλούν τις φωλιές των ψαριών, οστράκων, σκουληκιών, μαλακίων, οστρακόδερμων, σκοτώνουν τους μικροοργανισμούς, σπάνε τα κελύφη των μυδιών και άλλων

οστράκων κι αφήνουν πίσω τους ρημαδιό, για να μαζέψουν μερικά χτένια, μύδια ή κυδώνια. Η δουλειά αυτή έχει και διαβαθμίσεις. Ξεκινά από το έγκλημα στη φύση, περνά από τη ληστεία των επόμενων ανθρώπινων γενεών και φθάνει στην ανεπανόρθωτη καταστροφή του οικοσυστήματος. Γιατί ο άνθρωπος είναι άπληστος. Σε βασικούς τομείς της ζωής δε διαφέρει στη συμπεριφορά από τα ζώα κατώτερης βαθμίδας. Οι ακρίδες όταν πέσουν μαζεμένες σε βλάστηση, δεν αφήνουν τίποτα, άσχετα αν θα πεθάνουν ύστερα από πείνα. Το ίδιο κάνουν και οι άνθρωποι όταν πέσουν αφύλαχτοι στην εκμετάλλευση του οικοσυστήματος: το αχρηστεύουν για πάντα, γιατί φαίνεται πως έχουν λιγότερο μυαλό και ελαστικότερη ηθική από τους λύκους, οι οποίοι σκοτώνουν μόνο ό,τι χρειάζονται για τροφή.

Περνά η βαριά σιδερένια της λαγκάμνας πάνω από τις αποικίες των μυδιών, που κολλημένα το ένα με το άλλο σχηματίζουν όγκους κι αλληπάλληλες στρώσεις στον βυθό. Ξεκολλούν κομμάτια με πολλά μύδια που θα δώσουν μεροκάματο, αλλά θα αφήσουν πίσω τους άσκοπο θάνατο, θρυμματίζοντας τα όστρακα πάνω από τα οποία πέρασε το βαρύ σίδερο. Άλλες πάλι λαγκάμνες θα τραβήχουν στα φύκια, για να βγάλουν τα κυδώνια. Εκεί πρέπει να σκάψουν βαθιά και γι' αυτό περνούν από το ίδιο μέρος δυο και τρεις φορές μέ-

χρι να ξεριζώσουν τα φύκια, να σπάσουν τις πίνες, να σκοτώσουν τα μαμούνια, να διώξουν τους κίτρινους κωβιούς, τις γαριδούλες, τα λιθρίνια, τους αχινούς, τους γρύλους και να μείνουν πίσω κρανίου τόπος.

Χτένια, καλόγνωμες και καλογριές βρίσκονται και πάνω στις καπαλιές. Οι καπαλιές είναι σωροί από ψόφια στρείδια και άλλα όστρακα, που κάποτε έζησαν στα βαθιά του

Κόλπου και για άγνωστους λόγους ψόφησαν. Τα νεκρά όστρακα χρησίμευσαν στη φύση για να οικοδομηθούν ανεπανάληπτοι βιότοποι στον λασπώδη βυθό. Κάποτε οι καπαλιές έβριθαν από ζωή θρέφοντας τα καλύτερα ψάρια του βυθού, τα μεγαλύτερα λιθρίνια, τις μεγαλύτερες μουρμούρες, τις μεγαλύτερες κουτσομούρες, τους νοστιμότερους κακαρέλους, τους ωραιότερους χάνους του Αιγαίου. Κι εδώ οι λαγκάμνες έκαναν το θαύμα τους. Τα βυθόμετρα της σύγχρονης τεχνολογίας εύκολα τις εντοπίζουν κι αναθέτουν ύστερα στα συρόμενα σίδερα να τις διαλύσουν, να τις σκορπίσουν, να τις εξαφανίσουν, όπως κάνουν οι φανατισμένοι στρατοί στις εχθρικές πόλεις.

Εκεί όμως που γίνεται το μεγαλύτερο έγκλημα είναι οι δραγάνες. Οι δραγάνες (ατραγάνες) είναι το μεγάλο ατού του Κόλπου μας. Είναι κοραλλιογενείς εξάρσεις του βυθού, σε διάφορα σημεία του οικοσυστήματος, που πάνω τους συγκεντρώνονται απίθανης βιοποικιλότητας οργανισμοί, για να σχηματιστεί στη συνέχεια μια πολυπλοκότητα διατροφική αλυσίδα. Οι πολύποδες όμως και οι ασβεστολιθικοί σχηματισμοί τους είναι πολύ ευαίσθητοι και δεν ανέχονται ανθρώπινες οχλήσεις. Στους κοραλλιογενείς υφάλους των θερμών θαλασσών δεν επιτρέπεται ούτε άγκυρα να ρίξουν τα πλοία. Εδώ, στις δικές μας δραγάνες, επιτρέπεται να ρίχνουμε τις λαγκάμνες, για να μαζέψουμε καλογριές και καλόγνωμες, αδιαφορώντας για τη ζημιά που γίνεται. Καταστρέφονται ανεπανόρθωτα οικοσυστήματα, που θα έπρεπε να μένουν ανέπαφα, γιατί η φύση πρόβλεψε να αποτελούν τα εκτροφεία, από τα οποία θα εμπλουτίζονται οι άλλοι, λιγότερο ευνοημένοι χώροι του Κόλπου. Αντ' αυτού, η πλεονεξία για το σήμερα και

η αδιαφορία για το αύριο συμπράττουν κι αφήνουν πίσω τους έρημα τοπία

Στο λόγο υπάρχει και πρέπει να υπάρξει και ο αντίλογος. Έτσι, στις αρνητικές επικρίσεις πρέπει να ακολουθούν πάντα οι θετικές προτάσεις. Οι επικρίσεις βοηθούν στην ανίχνευση του προβλήματος, οι προτάσεις δίνουν λύσεις. Ο αντίλογος λοιπόν λέει πως και οι σημερινοί άνθρωποι πρέπει να ζήσουν, άρα να εκμεταλλευτούν τα όστρακα του βυθού. Και οι λαγκάμνες αυτό κάνουν επί δύομιση χιλιετίες χρόνια. Υπάρχει όμως ένα αλλά. Όλα αυτά τα χρόνια οι λαγκάμνες σύρονταν με τα χέρια. Προσωπικά πρόλαβα

και είδα με τα μάτια μου τον χειροκίνητο ξύλινο μάγγανο, που τύλιγε το σχοινί και έσερνε τη λαγκάμνα σε απόσταση λίγων μέτρων. Η ζημιά στον βυθό ήταν τότε πολύ μικρή, για να προφταίνει η φύση να επουλώνει τις πληγές της. Τα δεκάδες και εκατοντάδες άλογα των σημερινών μηχανών δεν συγκρίνονται. Σήμερα δεν γίνεται εκμετάλλευση, γίνεται ληστεία της θάλασσας.

Η τεχνολογία της εποχής μας δίνει λύσεις. Η συλλογή των μυδιών γίνεται με καταδυτικές συσκευές. Το ίδιο μπορεί να γίνεται για όλα τα όστρακα, φτάνει να μην γίνεται κατάχρηση στον τρόπο και στο ποσό της συλλογής. Γιατί συσκευές όπως εκτόξευσης νερού με πίεση μπορεί επίσης να δημιουργήσει προβλήματα στον βυθό. Το οικοσύστημα δεν γίνεται να μας δίνει περισσότερα από όσα μπορεί να αναπληρώσει. Αν αυτό δεν γίνει κανόνας για κάθε εκμετάλλευση της Γης, θα προκαλούμε καταστροφές. Για να μπορεί λοιπόν το οικοσύστημα να δώσει και την επόμενη χρονιά, πρέπει να το αφήσουμε να γεννήσει. Αυτό θα γίνεται, όταν αφήνουμε γεννήτορες και δεν τους καταβροχθίζουμε όλους με τα αυγά τους. Έτσι προκύπτει λογικά και ο περιορισμός του χρόνου οστρακοαλιείας. Το ίδιο πρέπει να γίνεται και για όλους τους οργανισμούς θαλάσσιους ή στεριανούς. Να ψάξουμε λοιπόν να βρούμε τρόπους, για να μπουν όλ' αυτά σε κάποια τάξη για το καλό της φύσης και των ανθρώπων και προπάντων για τη συνέχεια της ανθρώπινης ζωής. Και να ξέρουμε πως δεν υπάρχει άλλος πλανήτης για να δεχθεί οχληρούς μετανάστες, όπως οι άνθρωποι.

ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΟΙΟΤΗΤΑ ΤΟΥ ΝΕΡΟΥ
ΤΟΥ ΔΙΚΤΥΟΥ ΥΔΡΕΥΣΗΣ ΠΟΛΥΧΝΙΤΟΥ ΚΑΙ ΣΚΑΛΑΣ

Από Καθηγητή **Α. Κελεπερτζή**
Γεωλόγο-Γεωχημικό-Περιβαλλοντολόγο

Σε συνέχεια προηγούμενου άρθρου μου σχετικά με την ύδρευση Πολυχνίτου ενημερώνω τους κατοίκους για την καταληλθότητα του νερού.

Το περασμένο καλοκαίρι 2015 ζήτησα πληροφορίες για την προέλευση του νερού ύδρευσης και την ποιότητα αυτού από χημικής και μικροβιολογικής άποψης. Οι πληροφορίες που μου δόθηκαν από τον υδραυλικό του δήμου είναι οι παρακάτω:

Η μεγαλύτερη ποσότητα του νερού προέρχεται από τις πηγές Βουλέλλη Αγιάσου και το νερό μεταφέρεται με ασφαλή σωλήνωση μήκους 17 χιλιομέτρων από τις πηγές στη δεξαμενή Πολυχνίτου. Εξετάζοντας τον πίνακα των χημικών αναλύσεων του νερού μηνός Απριλίου διαπίστωσα ότι πρόκειται για νερό πολύ καλής ποιότητας από την άποψη των μετρηθείσων παραμέτρων. Κατά δήλωση του υδραυλικού το νερό είναι κατάλληλο από μικροβιολογικής πλευράς. Κατά τη γνώμη μου το νερό πρέπει να αναλυθεί και για αμιάντο και εξασθενές χρώμο

(καρκινογόνα), επειδή ο υδροφορέας φιλοξενείται μέσα σε υπερβασικά πετρώματα της περιοχής Αγιάσου που εξαιτίας φυσικών διεργασιών είναι πλούσια στα στοιχεία μαγνήσιο, χρώμιο, νικέλιο, κοβάλτιο, σίδηρο αλλά περιέχουν και το ινύδες ορυκτό αμιάντο. Κατά την θερινή περίοδο επειδή απαιτούνται μεγαλύτερες ποσότητες νερού λόγω τουριστών ρίχνονται στη δεξαμενή επί πλέον ποσότητες νερού από δυο γεωτρήσεις της περιοχής Πολυχνίτου που ως γνωστό περιέχουν άλατα και έχουν μεγάλη σκληρότητα λόγω του γεωθερμικού πεδίου. Αναλύσεις του νερού ανάμειξης πηγών Βουλέλλη και γεωτρήσεων δεν υπήρχαν. Επίσης από πληροφορίες της Δημοτικής Αρχής το νερό κατανέμεται για χρήση στα σπίτια με σωλήνες εξ αμιάντου.

Κατόπιν των ανωτέρω εκτεθέντων προτείνω τα κάτωθι:

1. Συμπληρωματικές αναλύσεις του νερού ύδρευσης όσον αφορά ανίχνευση ιών αμιάντου και εξασθενούς χρωμίου.

2. Σταδιακή αντικατάσταση των αμιαντοσωλήνων από σωλήνες σύγχρονης προδιαγραφής. Η Ευρωπαϊκή Ένωση έχει εκδώσει

σχετικές οδηγίες επικινδυνότητας του αμιάντου για τη διασφάλιση της ποιότητας του νερού και γενικά την προστασία του περιβάλλοντος και της υγείας του ανθρώπου. Προς το σκοπό αυτό έχει χρηματοδοτήσει τέτοιες δράσεις π.χ την αντικατάσταση αμιαντοκατασκευών. Διερωτάται κανείς γιατί τόσα χρόνια οι διατελέσαντες Δήμαρχοι και οι σύμβουλοί τους δεν φρόντισαν για την αντικατάσταση του δικτύου ώστε να διασφαλισθεί η υγεία των κατοίκων.

3. Δεν υπάρχουν αναλύσεις του νερού ύδρευσης της Σκάλας στο οποίο από δικές μου αναλύσεις στο παρελθόν είχε ανιχνευθεί αυξημένη περιεκτικότητα αλάτων. Κατά την περίοδο του καλοκαιριού το νερό παρουσίαζε λιπαρότητα κατά την επαφή με τα χέρια και το σώμα.

Παρακαλώ να ευαισθητοποιηθεί η νέα Δημοτική αρχή Λέσβου για τον πλήρη έλεγχο από Ειδικό Επιστήμονα της ποιότητας του νερού προκειμένου να προστατευθεί η υγεία των κατοίκων και να εκλειφεί η οικονομική επιβάρυνση αγοράζοντας εμφιαλωμένα νερά.

Καθηγητής Α. Κελεπερτζής
Αθήνα, 23 Σεπτεμβρίου 2015

Μαρία Π. Πανσεληνά
Ιατρός - Ακτινοδιαγνώστis

Διαγνωστικό εργαστήριο: • Υπέρηχοι σώματος • Τriplex αγγείων • Ενδοκοιλιακό u/s • u/s μαστού • Μέτρηση οστικής πυκνότητας • Ψηφιακή πανοραμική απεικόνιση

Καλλονή: Εμπορικό Κέντρο Βαμουκλή (έναντι Κέντρου Υγείας)

Τηλ/fax: 22530 22131, κιν.: 6972 509137

